ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΕΝΩΘΕΙΤΕ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'
Ἀριθ. φύλλου 47

ΤΗΛΕΦΩΝΟ
ΤΥΠΟΓΡΑΦ 5-28

ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΔΕΚΑ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
ΣΑΠΦΟΥΣ 18

ΕΜΠΡΟΣ

ΟΡΓΟΝΟ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΕΡΟΧΗΣ ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΚΕ.

ΜΥΤΙΛΗΝΗ
ΚΥΡΙΑΚΗ
25
ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ
1945

ΖΗΤΩ Η 25Η ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ 1821

ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΤΙΜΗ ΣΤΟΥΣ ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΓΙΑ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟ

Ἡ σημερινή μέρα μᾶς φέρνει τις πιό ἔνδοξες, τις πιό ἱερές θύμησες καὶ συγκινήσεις. Μᾶς θυμίζει τά πρῶτα σκιρτήματα τοῦ νεοελληνικοῦ ἔθνους πολύμορφοποιεῖται, τις πρῶτες πατριωτικές συγκινήσεις τῶν νεοελλήνων, τις ἀγωνίες καὶ τις ἐλπίδες του, τις ἐπαναστατικές τους ἀπάντηρες. Μᾶ, θυμίζει τόν πρωτομάρτυρα καὶ μεγαλόψυχο Ρήγα, τό συνετό ἡγέτη τῆς φιλικῆς Σκουφᾶ μὲ τό γερό ὀργανωτικό καὶ συνθετικό του μυαλό. Μᾶς θυμίζει τοὺς κλέφτες ποὺ φεύγοντας τή διπλή σκλαβιά τοῦ τούρκου δυνάστη καὶ ἕλληνα «τουσκοκοζζάμπασγ» συγκροτοῦν στά δουνά τά πρῶτα νεοελληνικά ἐπαναστατικά στρατόπεδα, κ' ἀποτελοῦν τήν κύρια στρατιωτική δύναμη τῆς ἐπανάστασης τοῦ 21 μαζί μὲ τοὺς ἡρωϊκοὺς ναύτες. Μᾶς θυμίζει τό μεγάλο κι ἡρωϊκό 21 ὅπου ἀστοφῶν καὶ βρόντησε σέ στεριά καὶ σέ θάλασσες τή ἡρωϊκό καριοφόλι, ὅπου ἕνα μαρτυρικό ἔθνος διακηρύττει τήν ἀπάφασή του νά σπάσει τις ἅφες ἀλυσίδες μιᾶς μακρόχρονης σκλαβιά καὶ ἔ ας γίγας λαός ὀθόνεται, διαλαλεῖ ὅρουτερά σέ Ἀνατολή καὶ Δύση, τήν ἱστορική ἀπαιτή'τ ου, νά ζήσει λεύτερος καὶ νά ποοκόφει. Ὁ Νεοελληνισμός μὲ τό 21 βροντολαλεῖ καὶ πιστοποιεῖ τήν ὑπαρξή του, τή δύναμή του καὶ τή δημιουργικότητά του καὶ τό Νεοελληνικό Ἔθνος ἐγγράφεται μὲ ἀρθονο σ ίια ἡρώων καὶ μαρτύρων στό ληξιαρχικό βιβλίο τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐθνῶν. Τό ὁρμητικό νεοελληνικό ἐθνικοπελευθερωτικό ξέσπασμα τό 21 τασάσσει καὶ ἐξαγριάνει τόν Τοῦρκο δυνάστη, προκαλεῖ τή λύσσα τῆς «Ἱερᾶς Συμμαχίας», δάξει τή συντηρητική Ἀγγλία σε συλλεκ καὶ σκέψη καὶ φέρνει σε ἀγωνία τοὺς "Ἕλληνες κ τζαμπάσης": «Τί θά γίνει ἀπέρει ὅπλα ὁ λαός»; Λίει ὁ πρεζβοντας Χαραλάμπης. Μὲ τουτ'ζρεινα σκορπάει ἕνα ζλο γερό ἐνθουσιασμό στούς λαούς τῆς Εὐρώπης καὶ στά φιλελεύθερα "Ἔθνη, "Ἕ.α τερ'οτιο κίνημα ἀλληλεγγύης πρός τόν ἀγωνιζόμενο Ἑλληνικό λαό — ποὺ κάνει ἀγώνα ζωῆς ἢ θανάτου — ἀναπτύσσεται σ' ὅλη τήν Εὐρώπη καὶ Ἀμερική.

Περνάει ὁ πρῶτος ἡρωϊκός καὶ νικηφόρος χρόνος: Ἀκολουθοῦν ἄλλοι. Ἑπτά ὁλόκληρα χρόνια, χρό ια δόξκολα, πού περνοῦν ἀνέμισα ἀπό νίκες καὶ ἥττες, ἐλπίδες κ' ἀπογοητεύσεις, μὲ πάντα μὲ ἀγώνα, ἀγώνα ἀξιόπαρο καὶ ἐπίμονο ἀπ' ἅπου ξεπηδοῦν σ' φωτεινά μετέωρα πού κατευγάζουν τό στερέωμα ἀτομικοῦ ἡρωϊζμοῦ! Ἀρβαστοι: ὀρκλεῖς αὐτοθυσίες, ὁλοκαυτώματα: Ὁ θάνατος τοῦ Διάκου, τοῦ Μπότσαρη τοῦ Ἱπσιλάντσα, εἶ ἀθλοι τοῦ Κανάρη τό Μεσολόγγι καὶ τι Ψαρά. Ὁ τοῦρκος δυνάσ η; μανιασμένος συσσωρεῖει καὶ στέλνει συνεχῶς δυνάμεις. Οἱ μεγάλοι ἀπλέκονται μὲ τοὺ, ἀντιχωνισμοὺ; τους καὶ τίς ἐπιρροὲς τους; οἱ ἐμπροκοτζιαπάσηδες ἐνωμένοι μ' ὅλους τοὺς; διαπλεγκισμοὺ, τους, κυττάζ γιά συμβιβασμό, γιά ξεπουλήματα. Μὲ κιά στή πιό δύσκολη στιγμή, ὅταν ὁ Ἱμπεκήη ἐσηιώνε νει τήν Πελοπόννησο κ' ὁ Κιουταχῆς πλημμυρισε τή Στεριά, ἡ Ἐπανάσταση ξαναρουτάνει, σκορπιεῖ φλογερές ἀναλαμπές, σήν ἀπό μιά πηγαία δύναμη. Τήν δύναμη αὐτή τήν ἀνελεῖ ἀπ' τό λαό Λαϊκοί ἡγέτες; ξεπηδοῦν καὶ σαυτή τήν κρίσιμη στιγμή: Ὁ Πετμεζᾶς, Κολοκοτρώνης, Μακρηγιάννης στήν Πελοπόνησ, ὁ Καραϊσκάκης στή Στερεά. Ἡ πίστη σέν ἀγῶνα, ὁ ἡρωϊσμός καὶ ἡ ἀ τοχή τοῦ λαοῦ θριαμβεύουν. Δημιουργεῖται μιά ἐλεύθερη μικρή γωνιά.

Οἱ ἀγωνιστές τοῦ 21 καὶ μαζή τους ὅλος ὁ λαός πέθηκαν κ' ἀγωνίσ ηκαν γ.ά τήν πλήρη ἐθνική ἀποκατάσταση καὶ μ ἀ Ἑλλάδα δημοκρατοῦμε.η, λόντας ὅλα τά ἐθνικολαϊκά ποδιθλήματα καὶ κυρίως τό ἀγροτικό.

Πκρ' ὅλες τίς μεγάλες θυ'ες αὐτό δέ κατορθώθηκε Οἱ ἔπιπ σοκτζιαπάσηδες ἔπλεκ τά σε τά τεχνικά συμφέροντα τοῦ πάνω ἀπ' τό συμφέρο τοῦ ἔθνους καὶ σύνοδιγισαν τήν ἐπανάσταση Ἡ χώρα ἀως παραδέθηκε στήν «ἐλέω Θεοῦ» μοναρχία. Ἡ τύχη αὐτή τῆς ἐπανάστασης καθόρισε καὶ τήν κατοπινή ποσεία τῆς χώρας μας. Ἡ πορεία αὐτή γνεται «ἐξαναστατική». Φτώχεια, μιζέρια βασκνίζουν τό λαό καὶ τό θῦνος Ἡ χώρα μας μτλέκε τα στά βάσγία τοῦ ξένου κεφαλαίου, ποὺ ἀπομυζᾶ κάθε ἐκμάδα του, ἀτερεῦει κάθε θηλιοργικό καὶ δυναμογόνο χυμό τη. Τή μαρζκόνει. Ἡ ἐθνική ζωή περνάει ἀνέιεσα σε θένικοὺ; ἐξευτελισμοὺ; καὶ ταπεινώσεις καὶ καταστροφές; σὲν ἀναπόφευκτη συνέπεια τῆς μεγαλοζβεστικῆς πολιτικῆς τῶν ἀστοτσαφλικίδων καὶ τῆς πλουτοκρατικῆς ὀλιγαρχίας. Ὁ ἐλληνικός λαός, ἐξ δέ χετκι μοιεαία τήν τύχη του αὐτή.

Συχνά ξεσηκώνεται. Τό 1843 ἀποσπᾶ σύνταγμα. Τό 1862 διώχνει τόν "Ὄθωνα. Τέ ξεση σώματα νίνονται πιό συχνά ἀπ' τήν ἀρνή τό 1900. Τό Ἑλληνικό "Ἔθνος «ζωμώθηκε καὶ ἀνδρώθηκε μέσα σ' ἀτέλειωτη σειρά ἀπό ἐθνικοὺ: καὶ δημοκρατικοὺ; ἀγῶνε » (Ζαχαρίάδη).

Ἡ μακρόχρονη ἀντιδραστική πορεία τ:ῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους μὲ τήν κυριαρχία τῶν ἀστοτσαφλικάδων καὶ τῆς πλουτοκρατικῆς ἀντίδασης, ποὺ ἀπὸ τετάρτης Ἀδγούστου πέσνει τήν πιό δάκνουση καὶ ὠλη μορφή της, δε μπόρεσε νά ἀλλα:ώσει τή δημοκρατική φυσιογνωμία τοῦ λαοῦ καὶ νά μαρχῶσει τόν πόθο γιά τή λευτεριά καὶ τή δικαιοσύνη, γιά τή γενική προκοπή τοῦ ἔθνους. Ἡ μπαμπτάκεια ἀπ' θεση τοῦ ἰταλικοῦ φασισμοῦ τό 1940 προκάλεσε τό δημοκρατικό καὶ ἀντιφασιστικό αἰφνίδιο ξέσπασμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Σαὐτό ὀρεῖλεται τό «ἔπος τῶν ἀλβανικῶν θουνῶν». Ἡ πλουτοκρατική ἀντίδραση καὶ ὁ Γλύξμπουγκα δίως προδίνουν τό ἔθνος καὶ τοὺς ἥρωες τῆς Ἀλβανίας. Ἀκολουθεῖ ἡ κατοχοφή τοῦ 1941. Ἡ φασιστική πλήμμυρα κατακλύζει τή χώρα μας. Γερμανοί, Ἰταλοί καὶ Βούλγαροι φασίστες, μὲ τή δοήθεια τῶν ἐθλῆ ων προδοτῶν, σφίζουν, λησταίνουν, ἐσηιόνουν. Ἡ χώρα μας γνωρίζει τήν πιό μάυρη σκλαβιά. Ἕνα; τεράστιο κίνδυνο; διαγράφεται γιά τό ἔθνος καὶ τό λαό μας. Ἀπειλεῖται τέλεια ἐξόντωση καὶ ἠθική ἐξαχρείωση. Ἀπ' τήν κυρίαρχη τάξη καὶ τά κόμματά τη', ἄλλοι προδίνουν ἀνοιχτά καὶ μπαίνουν στή δούλεψη τοῦ κατακτητή, ἄλλοι φεύγουν. Ἄλλοι συνιστοῦν, παθητικότητα καὶ ὑποταγή. Στήν κρίσιμη αὐτή γιά τό ἔθνος καὶ τό λαό μας στιγμή δημιουργεῖται τό Ἐθνικοαπελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ) μὲ τήν πρωτοβουλία τοῦ ΚΚΕ καὶ μὲ ἄλλα δημοκρατικά κόμματα καὶ ὀργανώσεις. Ἀσχίζει ἔνας ἀνελέητος; πόλεμο, μὲ τοὺς κατακχητές. Δημιουργεῖται ὁ λαογένεντος ΕΛΑΣ καὶ ἡ Ἐλεύθερη Ἑλλάδα. Ἐπικκολουθοῦν θυσίες, ἀγῶνες, ἡρεσμοί, ποὺ θυμίζουν τό 21. Τό 21 ξαναζεῖ στό 41. Ἡ γενιά μας ἀποδεικνύεται ἀντάξιος κληρονόμος τοῦ ἡρωϊσμοῦ 21. Ἡ χώρα ἀπελευθερώνεται μὲ τοὺς ἀγῶνες τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τοῦ λαοῦ καὶ τή δοήθεια τῶν συμμάχων μας. Μπορῆς στήν ἀπελευθερωμένη χώρα μας καὶ στό λαό μας ὀρθώνονται τά ἴδια προβλήματα ποὺ ὀ.θώθηκαν καὶ στοὺς ἀγωνιστες τοῦ 21. Σε 120 χρόνια λεύτερου δίου δε λύθηκαν. Σή μεσα δίως ἀποτελεῖ ἱστορική ἐπέ ταγή λύση τους. Οἱ ἀπόγονοι τῶν ἐμπροκοτσαμπάσηδων, ἡ πλουτοκρατική ἀντέδραση λυσσαμανᾶ. Ζη:ᾶ νά μποδίσει τή λαοκρατική λύση τους. Ὁ λαός μὲ δθηγό τή μακρόχρονη πεῖρα του θά προχωήσει σταθερά σέ δρόμο τῆς λαοκρατικῆς λύσης: τῶν θένικολαϊκῶν προβλημάτων, πρός τή δημοκρατία, τή νεοελληνική ἀνα γέννηση καὶ προκοπή. Θ ι κάνει πραγματικότητα τό δραμα μὲ τό ἀπόξο ζήσαν, πέθαν καὶ μαρτύρησαν τόσοι ἥρωες; καὶ μάρτυρες τοῦ Νεοελληνισμοῦ. Θ ὶ δημιουργήσει μιὰ Ἑλλάδα λεύτερη, λαοκρατοῦμενη, πολιτισμένη καὶ εὐτυχισμένη

ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΣΤΟ ΑΔΑΓΚΟΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΔΡΟΜΟ

ΡΗΓΑΣ Ο ΦΕΡΡΑΙΟΣ

Ἐμπνευστής τῆς Βαλκανικῆς ἑνότητας

Ἡ γαλλική ἐπανάσταση δρίσκει ζωηρή ἀπήχηση στό Ρήγα. Εἶταν γέννημα ἑ Ρήγας ἐνδ: σκλαβωμένου ἔθνους. Ἕνδς λαός ποὺ ζοῦσε κάτω ἀπό διπλή καταπίεση: τό τούρκου τύραννου καὶ τοῦ βλλην κοτζέμπασση. Γι' αὐτό ἡ ψυχή του πόρωσε μὲ τά φιλελεύθερα κι' ἀπολυτρωτικά κηρύγματα τῆς γαλλικῆς ἐπανάστασης. Ὁ Ρήγας εἶναι ἐ πρῶτ:ρ ποὺ συνέλαβε τήν ἰδέα κι' ἔκανε τήν ἀπόπειρα γιά ἐθνικο—ἀπελευθερωτική ἐπανάσταση υἱ ὁ βλλανική κλίμακα.

Ἡ μεγαλόψυχη καὶ μεγαλεπή βολη αὐτή σάλληψη καὶ ἀνδργεια δὲ ἀποτελοῦσε καθόλου αὐτοπέχη ἑ «τοιητικό ὄνειρο» ὅπως λέν μερικοί. Εἶναι μιὰ σάλληψη πραγματικοῦ. Βρίσκονταν σέ σύ-δεση μὲ τήν τωτινή πραγματικότητα τῆς Βαλκανικῆς.

Ὅροι γεωγραφικοί καὶ συνθῆκες ἱστορικὲς ἔκαναν τή Βλκανική ἑ ἀ ένιαῖο σύνολο μέσα στό ὁποῖο κινιέται ἡ δραστηριότητα τῶν λαῶν τῆς καὶ ἰδιαίτερα τῶν ἑλλήνων ἐμπόρων, πσαμπαστεῦάδων καὶ τεχνιτῶν. Ἀπ' τά χρόνια τῶν Ρωμαίων, ἀ ὄχι κ' ἀπό πρίν οἱ διάφοροι λαοί τῆ: Βαλκανικῆς ζοῦσαν μέσα στά ἴδια κρατικά δοια τήν ἴδια κυριαρχία Μέσα στοὺ: μακρινοὺ: χρόνους τό Βυζαντίου καὶ Τουρκικῆς κυριαρχ ας οἱ Βαλκανικοὶ λαοί ἀναπτύχθηκαν μέσα στις ἴδιες οἰκονομικὲς κοινωνικὲς πολιτικὲς καὶ κρατικὲς συνθήκες. Ὁ λαϊκὸς πολιτισμὸς ποὺ ἄρχισε ἡ δημιουργιέται εἶχε πολλὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ καὶ πολλὲς ὁμοιότητες. Ἡ τύχη τῆς κοινῆς σκλαβιᾶς τοὺς ἔνωνε πιὸ πολύ καὶ κοινοὶ πόθοι καὶ κοινὲς ἐλπίδες τοὺς συντέραβαν. Καὶ ἀπόν ὁ ἅλα αὐτά σὲ πολλὲς περιοχὲς τῶν βαλκανίων ὑπῆρχε ἕνα φοβερὸ ἀνακάτωμα λαῶν ποὺ ἀδελφιὰ σαζοῦσαν. Ὁ Ρήγας μὲ τό γερό μυαλό του καὶ τὴν ἀστραφτερή μα:ιά του εἶδε αὐτὴ τὴν πραγματικότητα κ' ἔκρινε. Ἔκπ-συμβίνος κι' ἀπ' τίς ἰδέες τῆς Γαλλικῆ: Ἐπανάστασης σχεδίασε τό δημοκρατικό μετασχημα:ισμό τῆς βαλκανικῆς: μὲ τὴν ἀ-ατρο:ή τοῦ βαλκανικοῦ δεσποτισμοῦ. "Ηρθε γεωτό σὲ συνε-νόηση μὲ τὸν τοῦρκο πασὰ τῆς Βιδυλαρίας Πασβαν-ὀ-λου, τοὺς ἀρβανίτες "Αγου Μουχουσβέρη καὶ Πότσα, μὲ ἕλληνες καπετανάιους κτλ. Μὲ τὸ «θηρίό» του καλεῖ Βουλγάρους καὶ Ἀρβανίτες, Ἀρμένους καὶ Ρωμηοὺς, Μαυροβοσνίους καὶ Τούρκους, Ἀραπιδὲς καὶ "Ἀσπρους «νιὰ τὴ ἐλευθεριὰ νὰ ζώσουνε σπαθὶ» καὶ νὰ σφάξουν «τοὺ, λόκους ποὺ τὸν ζωγὸν βασταοῦν καὶ χριστιανοὺ, καὶ τοὺρκους σκληρὰ τοὺς τυραννεῖν» καὶ ὁπόσγεται πλήρη ἐλευθεριὰ

(ἡ συνέχεια σελ. 4η σελίδα)

25 ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ ΠΕΡΣΙ

Πέρσι στις 25 τοῦ Μάρτη ἔ πειτα ἀπό καθοδήγηση τῆς "Οργάνωσης γιορτάστηκε σ' ὅλο τό νησί ἡ "Εθνική μας γιορτή μὲ συγκεντρώσεις στὶς ἐκκλησίες, θεατρικὲς παραστάσεις κλπ· Οἱ ζωηρότερες ἐθνικὲς ἐκδηλώσεις ἔγιναν στὴν Ἀγιάσο κι' ἔπακο λούθησε ἡ δάρδαρη γερμανικὴ ἐπιδρσπὴ ἀπό δρανιὰ χωρὶς τοὺ Ὀλύμπου, τραυματισμοὶ καὶ συλλήψεις κατοίκων. Κι οἱ μὲν Γερμανοὶ ἐνέργησαν σύμφωνα μὲ τὸ δικαιολογημένο φασιστικό τους συμφέρο σὰν κατακχητές. Στὸ ζήτημα δμως αὐτὸ τῶν ἐθνικῶν ἐκδηλώσεων πήρκν θέση ὁ ἐπί τάν – Πασᾶς καὶ Δράμαλης, κι πως ἄλλα ἀνέμματα εἶχαν τοῦρα "Ὀρκίζομαι δμως στὴν ἅγια μνήμη σου, Παππού, πὼς ξαννέβησα καὶ ξανεζῆ τὴν ἱστορία σου. Κι, ἄχ! ἂν δὲ μοῦ πέθκινες δαρχεμουν νὰ σὲ ρωτήσω κάτι: Τὴν κόμπτη φλέγγυα τοὺς κοιλιὰ γι' τοὺς δοσιλογοὺς πὼς εἶταν ποὺ τοὺς; λέγατε σεῖς; ...

— Καλά, χλωμὰ σύντροφε, μὴν ἀδημωνεῖς ἔτσι. Μὲ παρὰ συρε κπσὴς ἡ κουβέντα μὲ τὸν Παππού, μὲ τὰ σὲ ξέχασα. Ναί, ὅπως εἴπαμε ἡ Τάξα πεῖ ἡ δὲ μηση ἔγινε συνείδηση στὸν ἄνθρωπο, κάπια στιγμὴ θ' κρήσουν με τὴν παράτα τὴ σημερινὴς γιορτῆς καὶ δὲ φύγουμε Ναι, δὲ πᾶμε καὶ κάτω στὴν Ἀρρικὴ. Θὰ περσοῦμε τὰ συρματοπλέγματα καὶ θὰ δώσουμε καὶ δὲ περουμε μ' αὐτοὺς ποὺ μᾶς περιμένουνε, μ' αὐτοὺς ποὺ προσμένουμε τὸ φιλί, τὸ δικό μας φιλί. Γιὰ φιλί τοῦ Ἐθνγγελὶ σμοῦ μας Πῶς εἶπες; "Ἀσσοπλάνο; Μὲ ἐεχνὰς τὸν Παππὸ πούλεγες πὼς τὸ γλυγορύτερο πραγμα στὸ κεσμο εἶναι ὁ κοῦφὸ τοῦ ἀνθρώπου; Κι' ὕστερα εἶναι καὶ κεῖνο ποὺ ἐσίρομε ἀ-πὸ δικιά μας πεῖρα ζωῆς: Ἡ σιωπὴ θερεῦεται τὴν ἀπόφασι στικὴ δύναμη

Καὶ ἐσίρεις πὼς ὕστερα ἀπ' τὸν Ἐδγγελισμὸ πᾶμε γιὰ «τ ἡ κ α μ ά ν α τ ῆ ς ν έ ας Ἀ ν ά σ τ α σ ι ς ».

ΦΑΕΣΑΣ

ΤΟ ΛΑΪΚΟ -- ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ 21

Μιὰ σειρὰ ἀπὸ γεγονότα πρὶν ἀπ' τὴν ἐπανάσταση καὶ κατὰ τὴ διάρκειά της δείχνουν τὸ λαϊκὸ δημοκρατικὸ περιεχόμενο ποὺ περιεῖχε ὁ ἐθνικοαπελευθερωτικὸς ἀγώνας τοῦ 21. Τὴ μορφὴ αὐτὴ σὰν ἀγώνας τὴν δίνει καὶ αὐτοτελὴς συνθήκες ἀγῶνας ἐκκολάνσυης καὶ κατανέμεται, τὸ λαοῦ ἀπ' τοὺς ἐμπορο-χοζζαμπάσηδες.

Οἱ πενταλόφοι γιλιάδες ἀκτήμονες γεωργοὶ τῆς Ἑλλάδας πολὺ πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση ἔνιωθαν βαριὰ τὴ σιβηρὴ τῶν φυσικῶν δικαιωμάτων τους πάνω στὴ γῆ ποὺ τὴ δούλευαν σκλάβοι στοὺς ἀνηψοὺς τοῦρκους ἀγάδες καὶ σοῦς σχεμοῦσ, ἕλληνες κοτζαμπάσηδες. «Οἱ κοτζαμπάσηδες λέγει ὁ Πουκεβίλ, εἶναι εἶ πιὸ χυδαῖοι καὶ εἶ πιὸ συχαμεροὶ πράκτορες τῶν ἀστρίπηδων τὸ σουλτάνου Ἀσχοῦλόνται μόνο μὲ τὴ λησταλία τὸ λαοῦ καὶ θεμελιώνουν τίς περιουσίες τους, στὶς ἀξιωλίες ποὺ κάμνουν καὶ στὴν καταπίεση τὸ λαοῦ. Ἐκφυλισμένα τέρατα, βάρβαρα ἀδέρφια, θὰ βογκοῦσαν ἀπὸ μιὰ ἀλλαγὴ ποὺ εἶ ἔθλη ες σκλάβοι εὐχότανε καὶ πεθυμοῦσαν. Προεχόμενοι ἀπὸ οἰκογένειε ποὺ κρατοῦσα τίς ἐπισκοπὲς καλεύσαν τοὺς κληρικοὺς στὶς διαφορὲς ποὺ παρουσι ζόταν κ' ἡ φέδος τοῦ ἀφορισμοῦ ξανάφερνε στὴν τάξη καὶ τοὺς πιὸ ἀνυπότακτοι.». Κάτω ἀπ' τὴν ἀφορητη αὐτὴ διπλὴ σκλαβιὰ ὁ λαὸς ἀναβασιστεῖ. Ἡ κλεφτουριὰ εἶναι ἕνα καθαρὸ λαϊκὸ ἀγροτικὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα, κι' ἔδωσε ἡρώτεσα σὴν ἐπανάσταση τὴ πιὸ ἐπειροπόλεμα στελέχη τὰ κοῦλτερα πολεμάρια στὶς ἐθνικὲς δυνάμεις Οἱ τοῦρκοι ὁ ἀνάτεμας κλήρος κατὶ τὰ τζάκια συνεργίζονται νὰ καταστρέψουν τὴν κλεφτουριά. Οἱ ἐμπορο-χοαμπαδοκυρεῖοι στὰ νευτικὰ νησιά ἔχουν στὰ χέρια τους ὅλο τὸ ἐξωτερικό ἐμπόριο τὴ. Τουρκίας

Οἱ περισσότεροι κάθονται στὰ νησιὰ ἴσος σὰν ἀγάδες σὲ πολυτελὲ σεστοὺς πύργους κ' ἔχουν στὰ καρῶβια τους δετέρους καπετάνιους καὶ πληρώματα ἀπὸ ναυτες προλεταριοὺς. Οἱ ναῦτες αὐτοὶ ἀτοχοῦν ἐθνικοαπελευθερωτικὴ συνείδηση μὲ τὶς συχνὲς ἐπαφὲς ποὺ ἔρχονται σὰν γαλιὰ καὶ λιμάνια μεγάλλους ναυτικοὺς. Ποτίζονται μὲ τὰ δημοκρατικὰ ἰδανικὰ τῆς γαλλικῆς ἐπανάστασης.

Σεὶς ἀστικὲς κοινὲς τὲς ἡ πάλη διεξάγεται πάνω σὲ δημοκρατικὲς βάσεις γιὰ τὴ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ σὴν αὐτοδιοίκηση καὶ γιὰ τὴν ἀθῆωση τῶν ἀπολωῶν τῶν ναυτῶν κ' ἐργατῶν. Ἀρτὸ τὸ παραπηοῦσε σὴν "Ὑδρα καὶ σὰ ἄλλε ναυτικὰ νησιά. Σὲν Σάμο εἶχαν χωρισεῖ σὲ δυὸ κόμματα: σ:ους κβαλιάνέζες φυς-ὁ τοὺ ἀνήκαν οἱ ἀρχόντοι καὶ τοὺς «Καρμανιόλους» ἄτου ἀνήκε ὁ λαός. Σεὴν Πάρο ἀντιτάξεις δυὸ κόμματα τῶν «δοκίμων» καὶ τοῦ «ὄχλου». Σὰ Ἀμπελάκια γίνεται ἀνάλογη πάλη Σὴν Ἄνδρο ἐπίσης.

Μὲ τὸ ξέσπασμα τῆς ἐπανάστασης τοῦ 21 τὸ ξεσήκωσμα σὰ κέντρα αὐτὰ τὰ γίνεται ἀπ' τὸ λαὸ κι οἱ ἀρχοντεῖ (κοτζαμπάσηδες, ἐμπορικοβαρωνοὶ) ἀναγκάζονται νὰ ἀκολουθοῦν. Σεὴν "Ὑδρα ὁ λαὸς ξεσηκώνεται μὲ ἑπτὰ κεφαλὴ. τὸν Οἰκονόλαο· ἀνεῖρεῖται τὶς πλήρες ἀγρὲς κοὶ κάνει νέα λαϊκὴ διοίκηση. Σεὴν "Ἀνδρο τὸ ξεσήκωσμα τὸ κάνει ὁ Μπαλὴς ἀγρηγὸς τοῦ κόμματος τοῦ λαοῦ. Σεὴ Σάμο ξεσηκώνονται οἱ «Κυρμανιόλοι» καὶ φεύγουν τὸν ἐξόρισεο ἀρχηγό τους Λογοθέτη. Σὰ «Ἴψαρά» ὅπου ἀναφέρει ὁ Τικόθημος· ὁ λαὸς, συναθροισθεῖς τὸ δημογεροντικὸ κατάσημα κατεβιβασε ἡ τοῦ κεκὴ σημαία τὴν κατεξέρισε καὶ κατασυνέριγε τὰ ὀθωμανικὰ σύμβολα· Καὶ σ' ἄλλα μέρη ἀπὶ κεφαλὴς τὴ ἐπαναστασιας εἶναι λιτέοι ἡγέτες : ὁ Βασίλειος σεὴν Ἀττικὴ, ὁ Καρατᾶ, σεὴ Πάτρα, ὁ Παπαφλέσσας. Κ.

Καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐπανάστησης ἔχουμε λαϊκὰ δημοκρατικὰ ἀνοιγματα γιὰ τὴ συμμετοχὴ ἐνὸς ἀγωνιστὴ σὲ ἀξιωματοῦχο καὶ γιὰ τὴν ἀθῆωση τῶν «πολωῶν τῶν ναυτῶν κ' ἐργατῶν. Ἀρτὸ τὸ παραπηοῦσε σεὴν "Ὑδρα καὶ σὰ ἄλλε ναυτικὰ νησιά. Σεὴ Σάμο εἶχαν χωρισεῖ σὲ δυὸ κόμματα: σ:ους κβαλιάνέζες φυς-ὁ τοὺ ἀνήκαν οἱ ἀρχόντοι καὶ τοὺς «Καρμανιόλους» ἄτου ἀνήκε ὁ λαός. Σεὴν Πάρο ἀντιτάξεις δυὸ κόμματα τῶν «δοκίμων» καὶ τοῦ «ὄχλου». Σὰ Ἀμπελάκια γίνεται ἀνάλογη πάλη Σὴν Ἄνδρο ἐπίσης.

Μὲ τὸ ξέσπασμα τῆς ἐπανάστασης τοῦ 21 τὸ ξεσήκωσμα σὰ κέντρα αὐτὰ τὰ γίνεται ἀπ' τὸ λαὸ κι οἱ ἀρχοντεῖ (κοτζαμπάσηδες, ἐμπορικοβαρωνοὶ) ἀναγκάζονται νὰ ἀκολουθοῦν. Σεὴν "Ὑδρα ὁ λαὸς ξεσηκώνεται μὲ ἑπτὰ κεφαλὴ. τὸν Οἰκονόλαο· ἀνεῖρεῖται τὶς πλήρες ἀγρὲς κοὶ κάνει νέα λαϊκὴ διοίκηση. Σεὴν "Ἀνδρο τὸ ξεσήκωσμα τὸ κάνει ὁ Μπαλὴς ἀγρηγὸς τοῦ κόμματος τοῦ λαοῦ. Σεὴ Σάμο ξεσηκώνονται οἱ «Κυρμανιόλοι» καὶ φεύγουν τὸν ἐξόρισεο ἀρχηγό τους Λογοθέτη. Σὰ «Ἴψαρά» ὅπου ἀναφέρει ὁ Τικόθημος· ὁ λαὸς, συναθροισθεῖς τὸ δημογεροντικὸ κατάσημα κατεβιβασε ἡ τοῦ κεκὴ σημαία τὴν κατεξέρισε καὶ κατασυνέριγε τὰ ὀθωμανικὰ σύμβολα· Καὶ σ' ἄλλα μέρη ἀπὶ κεφαλὴς τὴ ἐπαναστασιας εἶναι λιτέοι ἡγέτες : ὁ Βασίλειος σεὴν Ἀττικὴ, ὁ Καρατᾶ, σεὴ Πάτρα, ὁ Παπαφλέσσας. Κ.

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

ΑΝΑΜΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ!

Τὸ κίνημα ἤτανε χαρακτηρισμένο καὶ παραδειγματικὸ γιὰ τοὺς λαούς, τοὺς λογῆς σκλάβους λαοὺς στὴν Εὐρώπη καὶ στὶς ἄλλες στερεὲς, τὴν ἐποχὴ ποὺ ξέσπασε Χαρακτηριστικὸ ὅπως καὶ τὰ τωρινὰ παραδείγματα, τὰ πολὺ τωρινά. τὰ δικά μας Οἱ Αὐτοκρατορίες μὲ τὰ ἑκατομμύρια τῆς λόγχες, τὰ μεγαθήρια τ' ἀτσάλινε κεράβλια, τὶς τρομερὲς μηχανοκίνητες φαλαγγες, τί ; Εἶναι πολὺ δίδαχμα τάχα ; "Ὀχι ! ἢ δύμηση γίνεται κάτι βα ὅτερο καὶ μονιμότ.ρο στὸν ἄνθρωπο τοῦ Λαοῦ : γίνεται συνείδηση.

Κι' αὐτὴ ἀναπολεῖ τὸ Σουλτάνο, τὸν καπετὰν-Πασὰ τὴ "Ἀμάδας, τὸ Δράμαλη μὲ τὰ Φουσάτα του ποὺ τάβαλε μαζῆ τους, διεκδικάντας τὸ ψωμὶ του, τὸ κομμάτι τη γῆ, τὴ λευτεριὰ του, ὁ ἡρωϊκὸς παππούς τοῦ 1821 μονάχος μὲ τὰ μπρατσα καὶ τὸ κατιρόβλλι του Μὰ καὶ μὲ κάτι βαθύτερο φυσικά : Λοιπόν, στὴ σκέψη τοῦ ἐγγονοῦ, τοῦ τωρινοῦ, οἱ σκιὲς ποὺ ρίχν-ουν τὰ προσώπα καὶ πράματα, ἀλληλοπερδεύονται κάπιες στιγμὲς κι' ἀναρωτιέται :

— Μὰ, μήπως ἔκανε λάθος ὁ Παππούς ; στὴν ἀρήγηση του ; Σὲ μένα ἔγιναν οἱ ἱστορίες αὐτές .. Βεβαιο δὲ λεγόταανε οἱ συνάστες μου Σουλτάνες, Καπε-

(τὰ σχόλια περιτεύουν).

Ο ΑΘΛΟΣ ΤΟΥ ΚΑΝΑΡΗ

Λαϊκή έμπνευση

"Ένας από τους μεγαλύτερους άθλους του ελληνικού ναυτικού, ο μεγαλύτερος ίσως, είναι ή πυροπόληση της τούρκικης ναυαρχίδας, στή Χίο, απ' τον Κανάρη. Ή άφρια καταστροφή του νησιού, ή σφαγή και έξανδραπόδιση του πληθυσμού—από τις 100 χιλιάδες σώθηκαν μόλις 30 χιλιάδες—συγκίνησε δλόκληρο το πανελλήνιο και τους φιλελεύθερους λαούς της Εύρώπης.

Ή δίψα της έκδίκησης έκαιγε τα στήθια των έλλήνων πολεμιστών και προπάντων των ναυτικών.

Ή έμπνευση της τολμηρής επιχείρησης είταν δπως δλες οί μεγαλόπνοες έμπνεύσεις στούς εθνικοπαλευθερωτικούς αγώνες των λαών, έντελώς λαϊκή. Νά τό ίστορικό κατά τό φαρμακί Κωνστ. Νικόδημο:

Οί ναυτικές μοίρες "Ύδρας και Ψαρών είταν άγχυροδεδλημένες στά Ψαρά σε αξυναμία και προσδάλουν τήν πανίσχυρο τουρκικό στόλο. Μερικοί ψαριανοί νεάτες βρισκόμενοι σε εύθυμία έμπνεύστηκαν τήν ίδέα νά ζητήσουν απ' τή Βουλή ένα πυροπολικό και νάχτα νά μπούν στό στενό τής Χίου και νά τό ρίξουν πάνω στόν άγχυροδολημένο τούρκικο στόλο. Τό σχέδιό τους εΐταν νά ζητήσουν και δυό πολεμικά που παραπλέοντας στή Β. και Ν. εΐσοδο τ ο στενού νά τούς παραλάδουν δστερα από τήν επιχείρηση. Τήν απόφαση αύτή, τήν πήραν μέ δρκο κι' αμέσως παρουσιάστηκαν στι, Βουλή. Ιτά πυροπλικό δπόδιείχαν τοΰ Κωνσταντή Κανάρη.

Ή Βουλή, δέχτηκε πρόθυμη τήν απόφασή τους άλλα έπιφυλάχτηκε νά τούς απαντήσει πρίν ρωτήσει τόν ίδιο τόν Κανάρη πού μπορούσε νά πιχτεί ή φιλοτιμία του. Οί τολμηρί ψαριανοί πού εΐχαν τήν πρωτοδουλία δέχτηκαν να αποτραβηχτούν άν θά αναλάβαινε ό Κανάρης τό εγχείρημα, γιατί εΐχαν σ' αύτόν δλοι μεγάλη εχθιμση και εμπιστοσύνη στήν πολιχρία του. Ό Κανάρης συνεννοήθηκε μέ τό πλήρωμά του και δήλωσε αμέσως πώς: εΐνε ε-τοιμος νά εχτελέσει δτι διαταχτεί.

"Η βουλή, χωρίς αναδολή εεδοποίησε τε ναυαρχο Μιαούλη γι' αστείλει κάτινος, άν θέλει, ένα δόρρίΓκο πυροπλικό.

Τά δύο πολεμικά τής "Ύδρας πήγαν από τό νότιο μέρος τοΰ στενοΰ γιά θάρδια, ένώ τά δυό ψαριανά πολεμικά μέ τά πυροπλικά τοΰ Κανάρη κατ' τοΰ Πιπίνου στό δάρεια. Στίς 6 Ίουνίου τοΰ 1821 ό καιρός εύνοοΰσε τήν δίπλη χείρηση. Νύχτα τά δυό πυροπλικά πέρασαν κρυφά απ' τά περιπολικά πλοία τοΰ εχθροΰ και ρίχτηκαν στόν αγχυροδολημένο στόλο. Ό Πιπίνος πάνω σ' ένα δίκροτο μέ αποτυχία κι' ό Κανάρης πάνω στή Χαναρχία. Με μυθική τόλμη έμπλεξε τό άλ μπούρο τοΰ πυροπλικού του μέσα σε μιά μπουχαπόρτα τοΰ τούρκικου καλλισσοΰ και τοΰδαλε φωτιά.

Τή, νύχτα αύτή ό Καπετάν πα σάς Καρά'Αλής γιόρταζε τό μπαΐ'ράμι πάνω στή ναυαρχίδα μαζή μέ πλήθος τούρκους αξιωματούχους. "Ολοι σκοτώηκαν ή κάη καν ό Καπετάν Πασάς μπήκε σε δάρκα γιά νά γλυτώσει στή στεριά. "Ένα κομμάτι ξύλο από καιό μενη γάμπια έπεσε πάνω στή δάρκα και τόν σκότωσε. Ό τάφος

ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟ ΛΑΟ

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ ΚΑΙ Δ'ΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

Από τό Δωδεκάλογο τοΰ Γύφτου

... Καί τούς τρέμουνε τών κάμπων οί κοτήδες
καί με δνόματα τούς κράζουν πονηρά
κλέφτες κ' ἀτελάτες καί προδότες
τούς μισοΰν οί βασιλιάδες κ' δλοι οί τύραννοι
κ' εἶναι ἐσα στούς σκυφτούς τά παλικάρια
κ' εἶναι μέσ' τούς κοιμισμένους οἱ στρατιῶτες.
"Ο,τι πολεμάτε γιά ν' ὁδρᾶξετε
μ' ἔτσι ἄλιου λόγου δρμή
τά ζητάνε αὐτοί μὲ τ' ἄρματα στά χέρια
κοἰ δε σκύβουνε γυρτοί. βωμοὺς νά ὀρθώσουν
κ' εἶναι σὰν πατέρες τῶν παιδιῶν
ποὺ θά πλάσουνε βασίλεια τοῦ ἥλιου ταίρια.

Ό ποιητής Κωστής Παλαμά. κατάγτηκε ξενομαγή θέτη τήν ανεξαρτωμένη διανοηση Δούλεψε καί δημιούργησε στό φάτισμα μιάς καινούριας ἐποχής καί στό διάσημα σοβαρών γεγονότων καί ἀπροφασίστικής σεφοφῆς. στό νεοελληνικό καινοτικό δεύτερο.

Ό Παλαμά. σταθτκε πάνω στό πέρασμα ἀπο τό παλιό σε κάτι καινούριο. Ή ἐποχή του εἶναι ἐποχή ἀπό χαρακτηριστική ἀλλαγή, γεφύ κρυπτάμματα καί βαθιά ὀργάνωσα στο νεοελληνικό καινοικό κάμπι.

Προκισμένος μέ ἐξαιρετικά δυνατό ποιητικό ταλέντο. δε μπόρεσε νά μείνει ἔξω ἀπό αὐτά τά ζητήματα αὐτά. Τ' ἀνάθεα. Τα εἶδε ἐλεεινοί, ἐλέρασε καί σεο ἔργο του τά ἐκίρασε ἔτσι εἶτε ἀλλιῶς, πάντα ὅμω. με μι ν ἀνάτεχη δυνατή σιτηεκή πνοή. Ό ἴδιο. ὁ ποιητής. σεόν πρόλογο τοῦ «Δωδεκαλόγου τοῦ Γύφτου» λέει: «Ἐλπιά ὁ ποιητής τοῦ κοιμιὸ μου κοὶ τοῦ γένους, μου κι' ἐτι μεσα μου κρατιδ δε μπουμε να χαμοιε ἐ ἀπ' ἐγω ἄλοα».

Τετοι εἶναι ἡ θέση τοῦ Παλαμά καί ἐτεκο τοῦ ἔγω ο τοῦ πνῶ κανενα. εεβνοις ἡ φίλυς δε μπομε νά τό πρόσεχεισει κοί νά τι ἀγνοήσει. Πα νο σεὴν πολαμικὴ δημιουγία κοιχφε ἐυ κυφε ἐυ σκύβει αὐμφαθῆκε κοί αὐμφόνεται μεγάλη κοιωνικὴ ἀξία τή νεολαία μα. κι' ἀτ. τη γενιά μας Ἀδιο εἶδε ἡ πολύχωαιη ἀντίὑρωση κοί γιαὐτο πάαχ.σε καί πασχίζει ἐυο σιωσνα νά ἐξαινθνφεὶ τόν Παλαμά ἔτσι ὅυτε νά τόν ἀιωτε ὅυγανο τῆς ὁιποτεφέβωση. καί τοῦ εὐ σοχισμοῦ, σύμφωμα μέ τα συωφέοντα τῆς. πνευματικῆς ὁιάπλασι. τῆς νεολαίας. Ἀλλὰ ὁιρεμάνει ἀκόμα πιὸ πολ κοὶ τὴν ἀνεφφωνεῖ φρέκεν νά κατεὶσοεὶ ἐ-τὸ παλαμικὸ ἔργο, τη σφοτὴ ἐρμηνεία του θά ἀφεστὴ τοὐυθεῖσηη τοῦ ποιητὴ σιὸ κοινοτικὸ ὡς ἐτεὶνόμενο. Ἡ ἀνεὶδοση τῆς ἀστοῦ ἀφεὶ ὅσον δὲι τὸν ἀγῶνσε δ-λότελω, ἔειαχε βασικό σκοπό τής νά πιρο-σιάσει τὸν Παλαμὸ σεφαιτικεφ καί ἀγωνιστὴ τοῦ μεγαλ'ὑδεαεικοῦ σοβινισμοῦ καί σεωβεφὴν τῆς ἀσοιφεμφιαλεὶκη. λησειεὶς. Μέ ὁ πραγ-

του φυλάσσεται στό Κάστρο τής Χίου σάν ἀρχαιολογικό μνημεῖο.

Στό ἐπίγραμμα τής ἐπιτυμβίας πλάκας του εἶναι γραμμένο ἀνά μεσα σε ἄλλα :

«..."Ενός πολύτιμος Βεζύρης : εἶναι ἐκεῖνος ὁ Ἀλή πασᾶς γιός τοῦ Νεσσάχ. Εἶχε τήν καρδιά σάν τόν ἀλκεινό, ὁ φρονιμος, ποὺ χάρισε ὅλη του τή ζωή στήν ὑπηρεσία τής θρησκείας καί τοῦ κράτους.

...Ἐνώ ἔμενε ἀγχυροβολημένες μπροστά στή Χίο, ὁ βρωμερός Ρωμηός πυρπόλησε μὲ δόλο τό σκάφος του.

Πρίν νά ἀπολαύσει τόν κόσμο πολύ πρωτα ὁ κεραστής τής μοίρας τοῦ ὑσσε στο χέρι το ποτήρι τής ἀπελπισίας

Παράδωκε τήν ψυχή του ὁ Ἀλή Πασᾶς καί ἔγινε μέ το πλοίο «Μάρτυρας».

Από τήν Ἑλληνίδα μητέρα

Κρέμαται τό σπαθί κοντά στήν κούνια σου παιδί μου
Ἀλλά τό χέρι δέν εἶναι πιά ποῦ τόσριγγε τή σπίθα
Μακρής ὁ λάκος π' ἄνοιξε καί κλεῖ τό γιγαντά μου.
Χωρίς αὐτόν μάχης καπνοί κάμπους ὁουνά σκεπάζουν.
Μ' τοῦτο τώρα πού κουνῶ τ' ἀμέριμνο κορμάκι
Ἀβρισ θά γίνει δύναμη ποὺ ὁ λογισμός κινάει.

Μεγάλωσε, μεγάλωσε, μή μείνεις δίχως μάνα.
Θά ζώσει ἐκείνη τό σπαθί μές τό ὁυζί ἀποκάτω
κ' ἐμπρός! σημαία καί σπαθί, ψυχή, ψυχή καί νίκη!
Τήν ψυχή μέσα μου γροικᾶ τοῦ ποθητοῦ πατρός σου,
καί χλιες χλιες γύρω μου ξαστράφτουν ἀμαζόνες.
"Αντρες, γυναῖκες εἶν', κανείς δὲ θά ρωτᾶ στή μάχη.

"Αν θελήσουνε νά ἐπιληθεύσουμε τήν ἀγχή, πώς ὁ ἄθρωπος χωρίς τή ζωή του ὁρίσκεται μέσα στά πλοῖσια τής ἱστορ κῆς: ἐπο χής ποὺ ζῆ, πώς: ἡ ψυχολογία του καθορίζεται ἀπό τήν ἀλληλεξαίξη στν τῶν γεγονότων καί τῶν νόμων του: ἀπό τή μ ἀ καί τῶν ψυχικῶν προδιοθέσων ἀπό τήν ἄλλη θά μποροῦσε κοντά στά ἄλλα ρα σκεβίματα νά χρησιμοποιήσουμε καί τή ποιητική δημιουργία τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητή Διονυσίου Σολωμό, ποὺ ἐπιφρέφεται: «Γιά σ: εἰ: τήν Ἐλευθεῖσίαν». Εἶναι ἡ πόθτη του μεγάλη, σοβαρή καί ἀξιόλογη οὐδίεση μέ κοινωνικα ἐθνικά πρα ιεγόμενο. πού γράφτηκε τό Μάϊο 1823, ὅταν ὁ ἐθνικοτκε ἐλευθερωτικός ἀγώνας ὁρίσκεται στήν ἀκμή του Εἶναι κλασικό παράδειγμα τής ἐπίδοσεη καί τῆς σημασ ας τῶν ἱστορικῶν γεγονότων γιά τόν ἄ θρωπο καί τόν καλλιτέχνη πίσω ἀπό τό μοσικό ρυθμό καί τίς ποιητικές εἰκόνες πίσω ἀπό τήν αἰσθητική τῶν τραγουδιῶν ὁτάνε ἡ ἱστορική ποαγματικότητα

"Οχι μονάχα πίσω παρά καί μέσα σ' αὐτά. Γιατί πολλές φορές περνά τά ὁρια καί ἐπεμβαίνει ποὺ μέσα στή λυρικη ποιησή τοῦ ποιήματος. "Ἐχω ὁτοῦζαστεί κάποιο, πῶ σέ κάθε ποίημα γίνεται ἕνας ἀπεκφανισμός ἀνάμεσα στό μουσικό καί ποζῶ στοιχεῖο Σόδ ποίημα πρόκειται νά γίνεται τό πραγματικό καί νά ζεί κανένας μέσα στήν ἀτμοσφαιρα μοκάχα τοῦ μουσικοῦ Στό Ἐθνικό ὕμνο τή γεγονότα, ἡ πραγματικότητα εἶναι πολλή καί σκεπάζει πολλές: φορές τό ὁυσικό στοιχεῖο. Εἶναι ἀδυναμία τοῦ ποιητή ; Νομίζω πώς; δέν εἶναι τόσο. Εἶναι περισσότερο μιά ἐντονη ζωή, πολ ὁτάρχει σ' ὅλων τές; ψυχές τήν ἐποχή ἐκείνη καί ἀτανακάλεται πανω τοῦ. Τά γεγονότα πολ ζοῦσε μέσα στήν ψυχή του ὁ ποιητής ἐπιβλέλοντας μέ τόν ὁγκο τοῦ; ἐβ μπορεῖ νά τ' ἀγνοήσει μέσα στή φωτιά τοῦ ἀνώνα. "Ἐπτεσε ὅμως γι' τί κα ρπαρχήσει κι τοῦ; ἐδέλει τή δ κιά του σφοχιβ. Γιατί κοβ: ξέρομε ἡ τέχνη δέν εἶναι μιά ὁτο ταγή, παρά μιά κυρισαχ', μιά κατάκτηση ἀκμῆς τοῦ ἀνθρώπου στή φύση καί στή γεγονότα

Ἡ πάλη τοῦ ποιητῆ μέ τά γεγονότα εἶναι πολύ π ρ ἀ γμ α τ ι κ ἡ. Ἡ νίκη του εἶναι ἡ εἰκόνα τής "Ἐλευθερίας σβλλη ψη σε εἰκόνα τής ἔνν ἰας τής "Ἐλευθερίας πού γι' αὐτήν γινεται ὁ ἀγώνας. Δέν καταφῆς σε ἄλο μετκρυσικό μέσο. Τά γε γονότα εἶταν τόσο ἐκρά, εἶχαν τόσ ὁρυο, πού τόν τοαδοῦσαν στή γῆ. Καί ... ἴδια ὁυο εδωκαν τό μέσο γιά τό ὁποτέξει. Μέσα ἀπ' αὐτά ἐμπνεῦστηκε τήν εἰκόνα τής "Ἐλευθερ ας. Στ' ὁυνο ὁ Σολομός δέν εἶναι καθ λαν ἐδεαλίστής. Ἀρνέται, ἔταν τά γεγονότα πιά ἔγιναν μνήμη, τότες ὁ ποιητής ἔκανε φτερ γιά τόν ἐδεαλισμό Στόν ὁμνο ἔνα εἶν .ο μνέχα τό σημεῖο πού βγα νει ἀπό τήν πραγματικ τητα. Εἶναι τά τετράστιχα 48—57, ὅπου θέλονταες νά ἐξηγήσει τήν ἀσπλαγχνιά τῶν "Ἑλλήνων στή μάχη τῆ Τεπολεστας καί νά δείξει τ μέσος τους; καί τήν ἐκδ κηση γιά τό θάνατο τ'σων "Ἑλλήνων στ χρόνια τής σκλαβιάς, πεοσυσιάζει τη συντ ορία τῶν ἀδικ-σραγιέλων, πού ὁγχίνουν ἐκείνη τη σκοτεινή νύχτα ἀπ' τή γῆ καί ἀνεβαίνουν τό λόφο μέ νεκρώσιμη σιωπή, εἴτε χορεύουν μέσα στά αἵματα. Εἶναι μιά ἐπιτυχημένη εἰκόνα, πού ὁποβίλλει καί σκοπα τή φρίκη, μιά εἶναι εἰκόνα ρομαντικική. Θυμίζει τά μέσα πού μεταχειρίζεται συχνά ὁ Βαλλαωρίης.

Σ' ὅλα τόν ὁμνο κυριαρχοῦν τά γεγονότα, οἱ ἐπιτυχίες τῶν ἐπανστατῶν, ἡ ἱστοσικὴ πραγματικότητα. Ἡ Ἐλευθερία—Ἑλλάδα (ὑτάρχει συμπόνεση δυό εἰκόνων πολλές φορές: στό ποίημα) δοισκότων κλεισμένη στή φυλακή της τά χρόνια τής σκλαβιά . "Βγάνινε πότε—τότε καί ζητ-ᾶσε δνήθεια Μέ οἱ ἔθνες δυνάμες τήν περιγέλασαν ὅτω; οἱ πλούσιοι τε φτωχό σίν χτυπᾶ τήν πόρτα του. Καί σάν πετάχτηκε μέσα ἀπό τήν τάφο της, ἡ Ἀγγλία καί ἡ Αὐστρία τήν εἶδαν μέ τά πιό ἐχθρικά μάτι. Ἡ πρώτη γιατί ἤθελε τήν ἀκεραιότητα τῆς. Τουρκίας καί ἡ δεύτερη γιατί εἶταν στήν «Ἱερή Συμμαχία». Τή Ρωσσία τήν ὑποπιεύτηκαν, γι αὐτό καί τό «ἤηρίο τής Ἀγγλίας σέρνει κατά τ' ἄκρα τής Ρωσσία τά μουνκσίσματα τς' ὀργῆς».

Ἀνεθθεῖα γαιρέηαν τήν "Ἐ λευθεσία οἱ Ἑνωμένες Πολιτεῖες, ἡ Ἱσπανία πού βρισκόταν σέ ἀναβραωμό καί τά νησιά τῶν Ἰονίων, μόλις πού εἶταν ἀλισσοδεμένα ἀπό τήν ἀγγλική κυσιαρχία καί εἶχαν σό μέτωπο γραμμένο «Ψεύστα Ἐλευθεσία». Ἴστερα ἀχμζῖξε ὁ θεἀμβός τή "Ἐλευθεσίας στις διάφορε μέρες καί τά διάφορα ἱστορικά γεγονότα: ἡ μάχη τῆς Τοιπολιτσᾶς, οἱ μάχες στήν Κόρινθο, τό Μεσολόγγι, ἡ μαχη στόν Ἀχελῶο, ὁ ἀγώνας στή θαλασσα, κτλ.

Ὁ ὁμνο ἐκεῖνος εἶναι πολλά ἱστορικά γεγονότα. Ὑπάρχουν τεραστιχα πού εἶναι σάν πεζε ἱ στοιχεια κομμάτια, πού κανεναι ὁίιω ὁιδλο τό μουσικό στοιχεῖο. Κι αὐ ὁ εἶπκαε γίνεται, γιατί τά ἱστορικά γεγονότα, ὁαραίνουν μὲ τόν ὁνκο τους. Καί ἀκόμα κάτι. Ἐπειδή εἶναι σόχρο α, ἔχουν μέσα του, ὅλη τή συνείνηση. Ξεναφέρουν στήν ψυχή ὅλον τόν παλμό πού δόκιμασε ἀρχικά.

Μά καί πάλι ὅλα αὐτά πού φαίνονται γά εἶναι σάν ἱστορία τά ἀγκαλιάζει καί τά πλαισιόνει ἡ ποιητική εἰκόνα τής "Ἐ λευθεσίας. Ὑπό τέλος κάθε μάχης, κάθε θρίαμβου παρουσιάζεται ἡ ἐπιειδλτική καί πολεμόχαρη θεά εἴτε ὁ ποιητής ἐκφωνεῖ «τό φιλελεύθεροσ» τραγούδι του

«ἀπ' τά κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τά ἱερά καί σάν πρώτα ἀνδρειωμένη. Χαίρε, ὦ χαίρε, Ἐλευθεριά !»

Κι αὐτό εἶναι ἡ σφραγῖδα πού δάζει ὁ ποιητής στά γεγονότα, ἡ κατάκτηση πιο κάνει τή: ποα γιαπτικότητας μὲ τή δική του φῶρμα: τήν εἰκόνα τή, "Ἐλευθεσία:

Σ' ὅλα τή τετράστιχα κυριαρχεῖ ἡ σ ω τ ή ἀ ν τ ἰ λ ή ψ η τ ῆς ἱ σ τ ο ρ ι κ ῆς π ρ ἀ γμ α τ ι κ ό τ η τ α ς Γ' αὐτό ὁ "Ἐθνικός ὁμνος ἔχει τετάστια σημαιτ-ά γιά μᾶς, πού μελετοῦμε τό 21. Ὁ Ζεῦγος στήν Ἱστορία του γράφει (σελίδα 70). «Ὁ Διονύσιος Σολωμὸς στέθηκε δημιοὐ-γημα τῆς Ἐπανάστασης; καί ὁ ποιητικός τῆς ἀντέλλας Στὴν παρίφημο ὁμνο του πρὸς τή Λευτεσιὰ ὅλεπαι σοστεὶ τὴν "Ἐπανάστασιν σὰν ἔνα κομματι τῆς διαθοῦς ἐθνικοῦ-ἠμικ ἀατικῆς κίνησης. τὴ συνδέει μὲ τὴν ἀγόνα τῆς "Ἀμερικῆς, τῆς "Ἱσπανίας καί τὴ βαζει ἀντ μέτωπη μέ τίς ἀντιδραστικές δυναμεις τῆς "Ἱερῆς Συμμαχικῆς καί τὴ συντηρητική "Ἀγγλία, Βλέπει ἀκόμα τὴν ἐπανστατικὴ βία καί τὴ θυσία για τὴ λευτεσια σα στοιχεῖα προόδου τῆ: ἀνθρωπότητας ὅπω: εἶναι καί στὴν γωρινή τοι: πεοίοδο».

Β. Α.

Χρονικό τοῦ 1821.—«Στήν Ὕδρα οἱ ἐμποροπραντζῖτες πρό κ-ιτοι ἀ τιδρσόν στ ξέσπαμα τό ἐπαναστατικό. Κι' ἔνῳ ἔχει ἀρχ σει ἡ ἐπανάσωση σ-ὁ Μωρι, αὐτοὶ στέλνουν καί κεῖνοι τή χρονιὰ τοῦ 250 ναΐτες, πού εἶταν ὁ ὀχρεωμέ οι νά δίνου κ-θε χρόνο γιο ὑπηρεσία στόν τούρκικο ν ὁσταθμο».

Χρονικό τοῦ 1943. — Οἱ Γερμανοί ζητᾶ-ἐργ τες γιά τή ὀχυρωματικα ἔργ τής Ἀθήνου. Ἡ διαταγ κρατιέ-μου ἀκίν ἀπ' τοὺς Σταθάρχες Χωρ ρο λακής. Γ νοται συνεννοήσεις μέ τό ἀκαλή κόσμο. Ἐπικρατεῖ ὁμόχωνα ἕνα σνέδιο. Ν' πιστσόν καί σταλθοῦν μέ συνοδε α οἱ «ἀλίτες» τοῦ τ'που Πιο εἶναι αὐτοί ! ἀλήτες ; Φτων' νέοι, ἐξαθλιωμένοι ἀπ' τ' δυστυχία. Ζητᾶν δουλιά, δε βρίσκουν. Ἡ πείνα τοὺς σακάτεψε τά κορμιά. Τά ρούχα τους σπιτιουν καί πέφτο ν. «Θ' σάκε καί θ' ντυθοῦ ἀπ' τοὺς, Γε μανούς. Ἂν καταλλάβαινν τό συμφέρο τους ἔπεσπε οἱ ἴδιοι νά πάνε θέλοντας» εἶπε ἕνας πρό-

ΜΑΡΤΗΣ 21-45

φτοὺς πού γύρισαν. Κεῖνοι κομπί ζου' κα σωπαίνου . —Μπήκε στ' ἀφεφρο καρφὶ ἀφτ'ς, λέ ει ἔνα: τοὺς. Μέ ; φύγαμε πρῶτοι, δε. ζαίσομε .

Ἐπίσημο ἔγγραφο τοῦ 1944. — «Ἤρ.ε τάς ὑπηρεσ ας Χωρ) ἡς Λέσβου Ἐμπιτ ειου κ-ἠθ. Κ-τολῆ Ἀ χῶν κ τοχῆς πα αγγέλλ μεν ὅπω; ὑπό π ο-σοπικήν εὐθύνην ἐπιτ οπῶν οἰκεῖ ων Κοινοτ-ρχῶν καί Ἀστυνόμων συγκεντωθῶσι ἐντό, 8 ἡμερῶν ἀπ ἡμερον ἀνε 30 ἐκ τας χρέν ν ἐρχεται ὅλκσαν 19.1, προκε μένου δ ἐνθεν αὐτοκίνη ν γεφιμικεὶν πρ'ς πα ραλαβὴν τῶν. Μερίμνήσατε ἵνα ἀν τέρω ἐρεθῶς ἐρ ατῶν ἔξεν ρεθεῖ ἐπιοβῆ ρτοτε πρὸς ἀπορ γὴ β ρυτεῶν συνε-τεῖν κατοικων Κ ενοτ ἠν. Νομάρ-χης Κ λιμασίς Δ)ής Χωρ)ής Ε. Παπιστσκάκης».

Ἐγκύκλιος Περιφερειακῆς τοῦ ΕΑΜ Λέσβου 1944.

—Συναγωνιστές. Κ ταλαβαίνετε πώς ὁ Κατακχτηθής ἐντείνει τά μέτρα ἐξ νεωσης τοῦ Λαοῦ μας. Δι φυσ σετε οὐς ἐργάτες τής κλάσσης 1922 ἀκόμα μιά φορά γιά τό ἀλεσο ἀνέκ πτι ὁ οὐς περιμ νεσι στε κατκναγκαστικά ἐργχ Ἐπειδή ὁπ ρχει πεθκάτητε ν' ἀρ ἀξον ἄλ ου; ἀν φύγουν οἱ ἡμέσιο: ἐνδ φεριβμενοι, νά γ νει την 31 Μαΐου ὁμαδ κ' ἐξοὐς τὴν ἀνδ ῶν κ' ἐπιο μπο ἐξ ὁλ κληρου τοῦ Λαοῦ στα βουνα. Ν γ νουν στά βουνά ὁμιλίες. Οἱ προ τες ἔσω, κρατοῦ μυστική τή ἐρκ δεῖσεω, τοῦ ὀτοκ νήτου. Ἐσεῖς θ εἴστε π ντα σε ἐπιτρολκή Προ-σχή μὴν π ος θεῖτε Νὰ τρεβζτ τὸ κόσμο σε μέρος πού δίσκολα τὸ βρίσκει πολλοὺς. Ἡ 31 Μαΐου ἀς γίνει μέρα Νίκης τοῦ Λαοῦ μας καί οἰκτρῆς ἥττας τοῦ ἐχθροῦ. Κανένας στά ἐεγοστάσια πολεμοφοδίων καί φασιστικῶν ἔργων ἐνάντια στή Λευτεριά. Ἡ Π.Ε. τοῦ ΕΑΜ Λέσβου.

Κείνη τή μέρα ὅλα τά χωρι εἶταν ἄδεια ἀπ' νέους κι ἀντρες. Ἐκεῖ; ἀπό Λ γου; τοῦ «καλοῦ κόσμου» πού καταλάβαιναν πώς δέ διατρέχουν κινένα κίνδυνο αὐτοί. Ἡ παθητ κή ἀντίσταση τοῦ Λαοῦ ἔκηρε: Κ-νένας, ἐργάτης, τοῦ 1920 δὲν πα ουσιάστηγκε στὴν Κρᾶς Κουμκντκτοῦ

(Σημείωση τωρινή): Διαβάζω στε μ τια σου, ἀκαγ-ὠστη τ' ρὐτηγία τῆς περιέρηας σου Λοιπόν, γνί. "Η μητέρα τοῦ Στέφρου ἄκουσε κάποτε τό μέ βρ χμπτ ι. Θ ἤνγσε δάρθηκε, μ ἀκ μα δε θέλει νά νά πιστέψτε Κάθε τόσο πτίνει κι ἔ νεν ἀπ' τοὺς ἀρχοντάδες νε ἐκετέ δεε. Τῶ α τοὺ λεγτεαφθῆκαμε, ν ντεἔνατηλεγ ἀρημα στήΑ.ήμνο. Σε! πού τόν ξεπροδοῦτάτε μὲ φωμι· καί φαγτέ καί χιλιάρ κα, νιαστῆτε νά μοῦ τὴν φέρετε πίσω τό γτό μου.

Ἀπό σχόλιο ἀντιδραστικῆς ἐφημερίδας 1945: Δέν νομίζομεν ὅτι ὁ ἑστεαμός τῆς 25ης Μαΐου εἶναι ἀπαραίτητον νά γίνει μὲ δημοσ'ας συγκεντρώσεις, πασελάσεις κτλ...

Ἡμεῖς νομ'ζομεν ὅτι ἡ τέλεσις μιᾶς δοξολογίας καί ἔνας πανηγυρικός λόγος μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν καί αὐτός, εἶναι ἀρκετά δι' ἐφέτος».

Ὑστερόγραφο Τοῦ Λαοῦ εἶταν ὁ θυσίες καί τ' ὁλοκαυτώματ τά 1821. Τοῦ Λαοῦ ὁ πόνος κι ἡ δύναμη ἀντίστασης τοῦ 1941. Δικό μας δοιπὸν καί τ' ἐξέπαμμα τής χαρᾶς τῆς σημερινῆς. Δικ ἐμας, μ' ἀκ μα πανθῦθαιγη, γι' ἀφτ' καί χλιες φορές ἀκ'μη δικιέ μας ἡ κοαβ'γή ἡ πανηγυρική, ἡ κοαβ'γή ἡ σημερινή, ἡ κραβ'γή τ' ἀναγνωρισμοῦ:

«Καί σάν πρῶτα ἀνεφεισ μένη,
Χίρε, ὦ χαίρε Ἐλευθεριά»

Κ. ΜΑΚΙΣΓΟΣ

Ο Β. Ούγκώ

Τό ἑλληνόπουλο

Μετάφρ. ΠΑΛΑΜΑ

Ἐσωμιά παντοῦ ! μὲ κάτταξε
ἀπάνω κεῖ στό βρέχο,
στοῦ Κάστρου τά χαλάσματα !
Ἔνα παιδί μονάχο
κρατεῖ σκυμένο τό κεφάλι,
καί
φτωχό παιδί ποὺ κάθε τκι
ξυπόλυτο στις ρόχες
γιά νά μήν κλαῖς λυπητερά
τ' ἤθελες τάχα νάχες ;

Τί θές ἀπ' ὅλ' αὐτά τά πλούτη ;
Τ' ἄθρς τό. ὕμρερο καρπό
τ' ὀ λαμπρό πουλάκι ;
Καί μεῦτε τό ἑλληνόπουλο
τό γαλανό παιδάκι :
Βόλια ἐ-ὦ θέλω, καί μπαρούτι!

Ἀπό τα "ΝΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ,, ΤΟΥ ΜΠΑΓΥΡΟΝ

Ἀπ' τοὺς ἀπίστους Φράγκους
λευτεριά μή ζητᾶτε !
Ἐκεῖ ζοῦν ἡγεμόνες
πού πουλοῦν κι ἀγοράζουν.
Μέ δικό σας τουφέκι
καί σπαθί πολεμᾶτε !
Αὐτοῦ ὅάβρες' ἐλπίδα
κι' δτι θέλουν ἄς τάζουν.
Ζηγός Γιούρκου, μὲ Φράγκου
πανηγιά σάν ταιριάσουν,
τήν ὁασίδα, ὅσο νάναι
δυνατή, θά τή πάσουν.

Μετάφραση Ἀργύρη Ἐφταλιώτη

ΠΩΣ ΑΠΑΝΤΟΥΝ ΟΙ ΠΕΡΗΦΑΝΟΙ ΨΑΡΙΑΝΟΙ

στοὺς εὐρωπαΐους προξένους Σμύρνης

«Ο πόλεμος μας ὡς ἐθνικὸς πολὺ διαφερ ι ἀπ' τὰν ρώσων καὶ ἀγγλων ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, ἐκ διαμέτρου ἀντίκειται.

Τὸ Ψαρὶ ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα τῆς ἐπαναστάσεως εἶταν ἡ πρωμάχη τοῦ ναυτικοῦ ἀγῶνα κατὰ τὰν Τούρκον. Σ' ὅλη τὴν περίοδον τῆς ἐπαναστάσεως, ὡς τὴν καταστροφή τους καὶ κατόπιν ἔκαιναν μὲ τὸ ἐλαμπρὸ μυαὶο τους «αὐτάκι» ἐπιδρομὲς σὰν κοντινὲς τοῦς πυρόλιθο τῆ, Μ' Λόμε, καὶ τὴ Λέσβο, καὶ χωρὶς σὰν κλῆρο τῆς Σμυρνῆς. Προξεκόντες μεγαλὲς ξηιαὶς καὶ καὶ τσαιρομὲ, σὰν ἐγθρὸ. Στὶς 12 τοῦ Δεκέμβρη 1823 οἱ Βοῦτσιαῖοι πρῶτενοι τῆς Σαϊνῆς σταλλοφόρεσαν σὰν σιρωὶ ἐγγρφω σταῦ, πρόκειτοῦν τῶν Ψαριῶν καὶ ζητοῦν νὰ πάρουν οἱ ἐπιδομμὲς τῶν ψαριανῶν πλοιων μέσα στοὺ κόλπο τῆς Σμύρνη.. Ἐν δυνφόνεται γὰ τὴν ἀσφαλεῖα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἐμπορίου. Προβαλλοῦν γὰ ἐπιχειρημα ὅτι οἱ τοῦρκοι ἔχουν «ἐγεγεθεῖ» ἂν ἄν ἐξακολουθήσουν οἱ ἐπιδομμὲς αὐτοὶ ὃν ξεπάσουν τὲ ἐκδικητικὲς σφαγὲς κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ θὰ κατισσρίγκν τὴ ρωγνὴ, ὅπω. ἄλλοτε εἰς Κυδωνίες. Καταλαβαίνουν ὅμως, κι λὰ στι οἱ ὀ.ποιοι ἐνδιαφερο τοὺς γὰ τὴν ἀσφάλεια τῶν ἑλλήνων τῆς Σμυρνῆς δὲν πρόκειται νὰ ανρκνήσει τοὺς ἐμπόρους ψαριανοὺς, γι'αὐτὸ δὲ οἱ σταζουν νὰ μετεγκειτισοὺν καὶ εἰς ἀπειλε..Λένε κυθυρὰ στι ἀνοὶ ψριανοὶ ἐξαλοιωθήσουν εἰς ἐπιδομμὲς αὐτοὶ ὃν ξεπάσουν τὲ ἐκδικητικὲς σφαγὲς κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ θὰ κατισσρίγκν τὴ ρωγνὴ, ὅπω. ἄλλοτε εἰς Κυδωνίες. Καταλαβαίνουν ὅμως, κι λὰ στι οἱ ὀ.ποιοι ἐνδιαφερο τοὺς γὰ τὴν ἀσφάλεια τῶν ἑλλήνων τῆς Σμυρνῆς δὲν πρόκειται νὰ ανρκνήσει τοὺς ἐμπόρους ψαριανοὺς, γι'αὐτὸ δὲ οἱ σταζουν νὰ μετεγκειτισοὺν καὶ εἰς ἀπειλε..Λένε κυθυρὰ στι ἀνοὶ ψριανοὶ ἐξαλοιωθήσουν εἰς ἐπιδομμὲς «νὲε λὰν ἀτσοῦρι κατὰ τὴς κεφαλὴς τῶν ἑλλήνων τῆς Σμύρνης» καὶ φίχνουτας στὸ τέλος τὴ μασκα προσθέτουν: «Δία νὰ σὰ, παρουσιάσωμεν δὲ σωρεεὶ ρων τὴν κατεειλγουσὰν ἀναγκὴν τῶν μὲ ρωνὰ ὀπωὶα τὰς πρυβλλαμὲς κὶαμὲ βιαῖρ εὶσα ἀτιοὶμμος, τὸ σὰς κὶαμὲ, ὅτι τὰ εὐρωπα"ὰκα ἐθνὴ τὰ ἀ ποκαιτοιημένα εἰς τοῦιον τὸν λιμενα ἔχουν περὶ πολλοῦ τὸ ἐμπορὶὸν των λὰ τὴν σφαλεῖαν τοῦτοὺ· σὶ πάσα ἔνος τοῦ κοῦπου ἐπιχεὶρησὶ ὀνο εἰς ὅποῖοι τὸ ἐμπόρον· κὶαμὲ ἠθελε κὶνδυνεῦσει θελει διαγεῖρεὶ τὴν ὀργὴν αὐτῶν καὶ τὰλλα πρόσωπα ὅσω ἔχουν ἰαχὶν μεταξὺ σας καὶ εἰς τὰ πλοῖὰ σας θέλουν δόσει λογον ἐλλων τῶν κακῶν, τα ὁποῖα ἐκ τοὺτων θέλουν πηγάσει..

Στις 16 τοῦ Δεκέμβρη οἱ Ψαριανοὶ ἀπαντοὺν περίφημο σὰν ἔτοιμὸ υὐδὸ ἔγγραφο. Δὲ χρειάζεται κανένα σχόλιο.

Ψαρὰ 16 Δεκεμβρίου 1823

Ἐλάβαμε σήμερα παρὰ τοῦ δι.ο.κητοῦ τῆς βασιλικῆς γολέας Ἀμαραντοῦ τὴν ἀπὸ 12 Δεκεμβριοῦ σεβασὶὴν ἐπισε.ὴν σας, εἰς τὴν ὁποία βλέπομε παρουσιαμένες κὰι ἔκταση ὀσες παρὰ των παεριπιστῶν μας εἰ ἐγθρὰι μὲς δὺω ἀνοὶ δοκιμᾶζοὺν ζῆαιὶς, οἱ ὁποῖες γινοὺν εἰὶεια νὰ διεγείρουν οἱ βαῤῥαριοὶ κὰιὰ τὰν χριστιανὸν κὰι τὰν λοιπὸν Εὐρωπαῖον. Ἱρὸς τοὺτοὺς μᾶς γράφετε ὅτι ἐκ κοὺτων ταράσσεται ὁ Εὐρωπαϊκὸ ἐμπόριο, πρυφέπει μας κὰι ἐμποδίσωμε τοὺς κυτῤῥὰς μας ἀπὸ τὸ νὰ κατατρέχοὺν τὸν ἐχθρὸ πλησὶον τῆς Σμύρνης.

Ἐὰςῆς ἐγγον ὃν ἤτο νὰ ἐδυνᾷ ε.ὶὰ ἐκτελέσωμε ἀπρομείωτα ὅσα ἀπαιτεῖτε ἀπὸ ἡμᾶς· ἀλλὰ ἐπὶ τὴν πατρίδα καὶ πρὸς τὸν πόλεμο χρὴν μας, δμοίως καὶ οἱ διαταγὲς τῆς ἑλληνικῆς Διοικήσεω, ἐμποδίζουν τὴν ἐκπλήρωσὶν τῆς ἐπιθυμίας μας κὰι βιαζόμεθα νὰ σὰς πρὸς ὀτι κυτὰ τὰ δικαιώματα εοῦ πολέμου, δὲ θέλομε λειψει νὰ δυάκωμε τὸν ἐχθρὸ εἰς ὅλα τὰ παράλια τῆς ἐπικρατείας του, Ἂν δὲ ἐκ τοὺτοὺ οἱ ἐχθροὶ διεγείρουν κατὰ τὰν ὁ ὑπηρὸων των καὶ κατὰ τὰν ὑπηρὸων σας χριστιανὸν, τοῦτο εἶναι ἀποτὲ λεσμα ἀντικείμενο εἰς τὰ δικα ὀμματα τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοὺς ἰεροὺς νόμους τῆς εὐνομοκρατίας Θρόνης. ἡ ὁποία ἐμπιστοῤῥεὶ καὶ ὀασσιοῦεὶ μὲ τὰ ὁπλα τὴν ἀσφάλειαν ὅλων μαζὴ τὰν χριστιανὸν. Μὴν ἀμφιβάλλετε ὅτι οἱ πατριῶτες μὰς σεβὸμενοὶ τὸ ὀνομα «Εὐρωπαῖοι», δὲν ἤθελαν ἐνοχλεῖ κὰι ὀθωμανὶκὴ ἐπιχειρεὶαν ἂν ἤθελαν ἔχα πλωμένες εἰς ὀθλωσσες αὐτὲς μονὲς τὲ εὐωσὶὴς σεβασὶὲς σημαῖες, χωρὶς ὀτωῦρὴ ὀθωμανικὸν Ἀλλὰ γνωῤίζοντας τὴ ἐτικράτεια ὀθωμανὶκὴ κὰι ὀνεὶς εἰς ὀνεὶμεν τιμὴν κὰτὰ τὴς ὀθωμανικὴς ὀυνασσείας δὲ θέλομε λειψει νὰ βὰλοωμε σὲ πράξη κὰτὰ τοὺ ἐχθροὺ ὅσα δυνάμεθα.

"Αν δὲ οἱ Ὀθωμανοὶ δὲν θέλουν νὰ ἐνοχλοὺνται, ἂς πάν φασίσουν νὰ πληρώνουν πρὸς τὴν νῆσον μας καὶ γενικῶς πρὸς τὸ ἔθνος, φόρο ἀνάλογο μὲ τὶς ζημίες ποὺ ὁσκιμᾷσουν καὶ θέλουν ὁσκιμᾷσει καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, θεοῦ θέλοντος, καὶ τότε ἂς μείνουν ἥσυχοι ὅτι δὲν θὲ λομεν ἐνοχλήσει τὰ εἰς τὰ παραλία τῆς Σμύρνης ἐμπορικὰ πλοῖὰ τὰν.

Ἐὰςῆς ἐστιαὶοι ! Κάλλιστα γνωῤίζετε ποσὴ ἐτιὶυμία ἐχομε νὰ συγκατιῤιμθοῦμε εἰς τὰ ὁνεὶσιοῦ σας.

Ο ΚΑΜΑΡΙΩΣΗΣ

ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΔΑΙΜΟΝΙΟ

ΔΥΟ ΑΦΑΝΕΙΣ ΛΑΪΚΟΙ ΗΡΩΕΣ

ΠΑΤΑΤΟΥΚΟΣ ΚΑΙ ΜΑΣΤΡΟΣΤΑΜΑΤΗΣ

"Οταν οἱ Ἄγγλοι στὰ 1819 πούλησαν τὴν Πάργα γιὰ 15.000 λίρες στὸν Ἀλὶ Πασᾶ, οἱ 4000 παργινοὶ ξεῤιζωμένοι τὰ κοκαλὰ τῶν πατεροῦν τους, τἀκουν σιὰν πλατεῖα, πήραν τὴν ἔρημο κοὶ χῶμα ἀπ' τὴ μηνέρα γῆ τοὺς κὶ ξεκινήσανε.

Ὁ Γιάννης Κωνστ. Δημοσιάλεος, ἢ Πατατοὺκος, ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσαν οἱ ψριανοὶ ἦταν Παργινός. Πολὶ λίγα λένε οἱ ἱστορίες μας γιὰ τὸν ἀφανῆ αὐτὸ ἥρωα τῆς ἐθνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 21 καὶ τὸνωὰ τοῦ εἶναι σχεδὸν ἀγνοιαὶ. Πιὸ εἶτν ὁ Πατατοὺκος καὶ τὶ πρόσφερε στὸν ἀγώνα ;

Η σειὰ κὰὶ ἠρωϊκὴ μορφὴ τοῦ Πατατοὺκου πρωτοφανερώνεται τὸ Μάη τοῦ 1821 στὴν πρώτη νικηφόρα ἐπιχείρηση τοῦ ἑλληνικοῦ κλοῦ ἔξω ἀπὸ τὴν Ἔρεσο. Εἶναι ἐκεῖ ἀφανμένο ἕνα θεόρατο ναυτικὸ δίκροτο. Εἶναι ἀνάχνη τὰ χρησιμοποιηθεῖ παρολὰὶ, μα κανένας δὲ ξέρει νὰ τὸ φτιάσει.

Τότε παρουσιάζεται στὸν κατεπείνιο του ναυαρχο τὸν Ψαρῶν Ν Λ ποτσὰν ὁ Πατατοὺκος καὶ δηλώνει σεμνὰ πὼς αὐτὸς ξέρει τὴ κατεῤιγνη. Τὴν εἶχε διδαχτεῖ στὴν Τυλὼν τὴς Γαλλίας ὁνομὰ τῆς μενεῖ ἄλλοτε ἀπὸ ἕνα φίλο του καθηγητὴ τοῦ ναυσιάζμου ὀνοματζμένου Ρὶτσι καὶ κατεγόμενο ἀπὸ τὴ Μάλτα. Ἀπὸ τὸν ἴδιο καθηγητὴ εἶχε διδαχτεῖ καὶ ἱστορικὰ. Τὸ τμῆμα Πολεμικοῦ Πατανικολὴ μὰ ἔκανε τὸ δίκροτο στὴν Ἐρεσὸ εἶταν κατασκευασμένο ἀπὸ τὸν Πατατοὺκο.

Τὸ πρῶτο σὺὸ τρὸ.ιαιο τοῦ ἐλληνικοῦ στόλου γέμισε ἐλπίδα καὶ θάρρος τὴ ἠρωϊκὴ στιγμὴ τῶν ἀγωνιστῶν. Τὸ ἑλληνικὸ πυροπλικὸ στάθηκε ἱὸ ἀποτελεσματικότερο ὅλο σ' ὅλες τὶς καταστασὲς; συγχρονὶσεις τοῦ ἑλληνικοῦ μὲ τὸν τοῦρκικο στόλο. Ὁ Πατατοὺκος, ἀφοῦ, ἀὐτὸ, ἤρωας τοῦ εὐνιοκαπελεὺθερωτικοῦ ἀγῶνα τοῦ 21 βρισκόταν συνεχῶς σὲ δουλιά

Τὸ ἑλληνικὸ ναυτικὸ ἔδινε τὸν μεγάλο σημασιὰ ἀπὸ πυροπλικὰ ὅπω σὲ Βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἀπορὰ ἐσε νὰ διδυχεῖν ἀπὸ τὸν Πατατοὺκο τὴν τέχνη τῆς κατασκευῆς τους οἱ Ψαριανοὶ Κωνστ. Νικόδημος, Κων. Τσῆρος καὶ Ἰω. Πληνιέ.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κατασκεὴ πυροπλικῶν ὁ Πατατοὺκος ξήρησε καὶ πῆρε ἀπὸ τὴ βουλὴ τῶν Ψαρῶν τὴν ἐντολὴ νὰ μπεῖ σὲ μπόρα καὶ σπεκτεσοὺσει βλήματα ἐμπρηστικὰ γιὰ τὸ κανόνια. Οἱ πρῶτες δοκιμὲ. ὁ-ὅπω δὲν ἔδοκαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Τὰ βλήματα φεγγάνανε φράσσω σὰ σκόρα. Ὁ Πατατοὺκος ἐπέμενε νὰ κάμει καὶ δεύτερη δοκιμὴ, μὰ ἡ βουλὴ δὲν τὸν ἐ νάγκασε πιὰ. Τόση ὅμως πεποίθηση εἶχε στὴν τέχνη του ὥστε κατόρθωσε νὰ πείσει τὸ Γιωῤγὴ Ἀποστόλη πλοῦσιο Ψαριανὸ, νὰ ναυτηγήσει ἐπὶ τῆς πλοίου γιὰ τὰ πειράματά του.

Μὲ τὸ πλοῖο αὐτὸ ὀλλισμένο μὲ τυροβόλα καὶ ἐφοδιασμένο μὲ ἐμπρηστικὰ βλήματα τῆς ἐπιὸνφῆς του εἶχε δυκιμάσει καὶ πειραματισεῖ στὰ σενὸ τῆς Χίου καὶ κινδυ-ευε νὰ χαθεῖ μὲ τὸ μικρὸ καὶ ἀμχοκίνητο σκάφο. τοῦ. Αὐτὸ ἔγινε στὶς 30 τοῦ Ἀπρίλη 1822 σὲ μιὰ σωμὰ κοντὰ ψαριανῆς καὶ τοῦρκικης ναυτικῆς μοίρας. Ἀπὸ εἰτε ἡ Βουλὴ τῶν Ψαρῶν μὲ ἀτόφασὴ ἐπὶ ἀπαγόρευσεὶν Πατατοὺκου νὰ ξαναῤῥεῖ ἀπ' τὰ Ψαρὰ, ἐπειὶ ἡ ζωὴ του εἶταν πολὺτιμη γιὰ τὸ ἔθνος.

Ὁ Πατατοὺκος ἐκτὸς ἀπὸ εἰς τεχνικὲς του γνώσεις εἶχε καὶ ἀρκετὴ μόρφωση, μιλοῦσε μὲ ἐὐκολία Ἰταλικὰ καὶ γαλλικὰ, Πέθανε τὸ Μάρτη τοῦ 1823 ἀπὸ μιὰ τιθημὰν καὶ εἰ Ψαριανοὶ τὸν κήδεψαν μὲ μεγάλο τιμὲ καὶ τὸν τιμηταν σὰν ἐθνικὸ ἥρωα.

Σημειωσὴ Οἱ παραπάνω πληροφορὲς εἶναι παρμένες ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Ψαριανοῦ Κ. Νικοδὴ ὁυ «Ὑπόμνημα τῆς νήσου Ψαρῶν».

Τὰ πρῶτα πλοῖὰ τῶν Ψαριαν ῶαν, στε ἴδο αἰώνα εἶταν ναυπηγημένα κατὰ τρόπο πρωχειρο, στραῤῥὰ καὶ ἀσύμμετρα. στὴν τὸχη, ὅπω; ἀὲ βρισκόταν ἀπὸ τὸν ταρσανὰ. Στὸ τέλος ὅμως τοῦ 18ου αἰώνα καὶ σιὰ ἀρχὲς τοῦ 20ου ἀρχίσε, ἀπὸ τὰ σε ἡ Βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἀπορὰ ἐσε νὰ διδυχεῖν ἀπὸ τὸν Πατατοὺκο τὴν τέχνη τῆς κατασκευῆς τους οἱ Ψαριανοὶ Κωνστ. Νικόδημος, Κων. Τσῆρος καὶ Ἰω. Πληνιέ.

Τὰ πλοῖὰ τῶν Ψαριαν ῶαν ἦταν τὰ σκελετὸ πάνω σὲ σχνίδμα (σκλὰ) κὶ ὕστερα ἔπεῤῥε σὰν φοῦνα μὲ τὸ σχεδιο ἕλα τὰστραῤῥὰ τοῦ σκελετοῦ. Πρῶτος ὁ Μαστρο Σταμάτης τακτοποίησε τὸ «ζύγισμα» τῶν πλοιων γιὰ νὰναι τὸ σκάφος ἰσόμετρο. Ὁ ἴδιος ἐφάρμοσε τὰ «ῤῥζὲς» γὰ νὰ ῤῥγκνται τὰ πλοῖὰ ἐὐκολὰ καὶ ἀκίνδυνα στὴ θάλασσα. Αὐτὲς ταχτοποίησε τὶς ἀναλογίες στὶς διαστάσεις τῶν πλοίων, βάθος πλάτος μήκος, καὶ τὸ πάχος ἀκόμα τῆς ξυλείας ἀναλογα μὲ τὶς διαστάσεις. Γενικὰ ὁ Μαστρο Σταμάτης εἶταν ἔν ς τελεὶος εὑρσκὰὶος νναυπηγὸς μὲ ἐξαιρετικὴ ἰδιοφυΐα παρ' ὅλο ποὺ εἶταν ἀγράμματος. Τὰ πλοῖὰ ποὺ ναυπηγοῦσαν τότε οἱ ψριανοὶ εἶταν πολὺ μεγάλα. Ο μόνος περιορισμὸς στὴ ναυπήγηση ἀφοροῦσε τὸ σκαρὶ, νὰ μὴν εἶναι δηλοῦὶ ὀφαιβία· ὥστε νὰ μποροῦν νὰ ἐξοπλιστοῦν.

Ὁ Μαστρο Σταμάτης εἶταν γιὰ τοὺς ψαριανοὺς ἕνα ἐθνικὸ κεφάλαιο. Γιαυτὸ ὅταν κατασταρῆκε ἡ Χίος ἔστειλαν ἐπὶ τῆς πλοῖὰ γιὰ νὰ τὸν σώσει. τὸ πλοῖο τὸν βρῆκε στὸν «Ἅγιο Σίδωρο» καὶ τὸν ἔσωσε κάτω ἀπὸ δραματικὲς συνθῆκες;«Ἅμα τὸ πλοῖον ἔφθασε εἰς "Αγιον Νικόλαον τὸν πλῆθος μέγα τοῦ ὁποίου πλεῖστον μέρος εἰσῆλθε εἰς τὴν θάλασσα μέχρι λαιμοῦ κρατοῦντες εἰς τὰς χεῖρας τὰ τέκνα των καὶ διευθύνομενοι πρὸς τὸ πλοῖον ἐπικαλοῦμενοι τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ. ὅπως ἀναχωρήσωσιν ἐκ τῆς νήσου. Μετὰ πολλῆς δὲ δυσκολίας κατόρθωσε ἡ λέμβος τοῦ μύστικου καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τὴ θάλασσα τὸν ἡγεμόνα Μαστρο-Σταμάτη οἰκογενειακῶς; βεβαιοῦντες τὸ λοιπὸν πλῆθος ὅτι αὐθημερὸν ἀπὸ Ψαρὰ θὰ πεμφθῶσι πλοῖὰ ὅσα νὰ τοὺς παραλάβωσι.» Κι ἡ ἐλπὶς αὐτὴ κρατησὲ τὸ λόγο τους. Ὁ στόλος τῶν ψαριανῶν μὲ τὰ ὁρκὶὰ καὶ γοργὰ καραβια εἶταν ναυπηγημένες ἀπ' τὸ Μαστρο -Σταμάτη καὶ τὰ τσιρκὰια του.

ΑΛ. ΠΑΛΛΗ

ΚΑΝΑΡΗΣ

"Ολ' ἡ βουλὴ τῶν προεστῶν στὸ μῶλο συναγμένη
εἶπε πὼς; ἔβω στὴ σταγιὰ, τὸν τοῦρκο θὰ πρεσμένεσ.
τότ' ἔβγαλα τὸ φεσι,
καὶ νὰ μιλήσω ἄῤῥρεψα προβάλλοντας στὴ μέσο.
– Γίποτ' ἀρχόντοι δὲ φελὰ, μονάχα τὸ κωράβι !
Τότ' ἔνα ἀπὸ τὰ τρανὰ καλπάκια μας ἀνάβει
καὶ τὸ φαρμάκι χύνει
– Πιὲς εἰν' αὐτὸς, καὶ πῶς τὸ λέν, ποὺ συμβουλὲς μᾶς δίνει ;
Νὰ τὰ Ψαρὰ πὼς χάθηκαν ! καὶ γιὰ δουλὸ στο χέρι
πέρα καὶ πέρα τρᾶχῆς κατὰ τὴς Χιὸς τὰ μέσο
Κι' εἶν' ἀπὸ κεῖ, δὲ βάσταξα, μὲ μάτια ὀκκρυσμένεκα
Νὰ πάω μὲ λὲν' ἐμένα !

Σημείωση: Τὸ Ψαρὸ κατασταῤῥφαμε ὅταρα ἀπ' τὴ Χίο. Τὸ ποίημα ὅπως τὸ ἔβαλε ὁ Πάλλη πορὰ τὸν ἀνθρωπὸ αὐτὸ ὁ δείχνει μὲ ζωντανὸ τὸ λαϊκὸ χαρακτήρα τῆς ἠρωϊκὴς πράξης τοῦ Κανάρη, ἀνεῖθεται μὲ τὴν ἀγέφωχη σιάση τοῦ Ψαριανοῦ πρόγονου.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟ ΤΡΟΠΑΙΟ

Η ΠΥΡΠΟΛΥΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΡΟΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΡΕΣΟ

Μάης τοῦ 1821. Τὰ νησ ὰ τοῦ Αἰγαίου ἐπαναστατημένα. Ὁ ρετοπόρ ὰ ἡ Ὕδρα, Σπέτσες καὶ Ψαρὰ. Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἔχοντα, δέσμες πληροφορὲς τοῦ. βγαίνει ἀπ' τὰ Σ-ενὰ ὁ Τούρκικος στόλος; καλεῖ σὰ συνεδρίαση τοῦ; «εἰκοσιτοκίου» καὶ πλοιάρχου » τοῦ νησιοῦ. "Ὀλοι φιλοτιμοῦται νὰ πάρουν μέρος στὴν ἐκστρατεία καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸ παρατόνεσε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Μνάχα στὸν πλοίαρχο Γιώργιο Καλλιάτη δὲ μιλᾶ κανένας.. "Ὁ χι πὼς δὲν ἔχει κὶ αὐτὸς πεντιοτικὴ καρδιά, μὲ «τὸ πλοῖον τοῦ τὸ; ἐκ τῆς κατσκευῆς του εἶναι ὀραῦοκὶ ηὶσον». Καὶ τὸ πρῶτο πρτέκημα στὰ μικρὰ ἐλληνικὰ καράβια εἶ κι ἡ εὐκ νη σία ἀπέναντι στὰ δυσκίνητα μὲ γαῤῥία—γιὰ νὴν ἐποχὴ κείνη—τὴ τοῦρκικὴ ἀμάξαι. Ὀκκρα μένα: στὸ φίλοτιμο ὁ Γ. Καλιάτης ζητᾷ τὸ λόγο καὶ λέει : "Ἀρχοντες. ἔχω καὶ ἐγὼ πλοῖον καὶ περὶ ἐμοῦ κανεὶς δὲν ῥμιλεῖ. Ἔχω θὰ ἔξγω εἰς τὴν ἐκστρατεὶαν καὶ τὸ πλοῖον θὰ κάμω μπουρλότο καὶ θὰ τὸ βιεὶ θὼ κὶ καὶ μόνος». Σωωφ ὁ ὁ ἄλοι. Διαλύεται ἡ σὺ ὀβρέκη κὶ ἀρχίζει ἡ ἐτοιμασὶὰ τῶν καραβιῶν καὶ τῶν πυροπλικῶν.

Σὰ λίγες μέρες φτάνουν κι οἱ δυὸ ναυτικὲ; μ ῆρε; "Ὕδρος καὶ Σπετσῶν, ἑνώνεται μαζὴ τοὺ: κὶ ἡ Ψαριανὴ μ ῆρα—ἡ καθιαὶ μὲ τὰ ναυλοκρὰ τῆς—καὶ ἐκκινᾶνε 57 καράβια ὅλα στὶς 23 τοῦ Μάη 1821. Ὁ Καλλιάτης πρᾶμετνε γιατὶ τὸ μπουρλότο τοῦ βὲν εἶταν ἀκέμα ἕτοιμο.

Τὴν ἄλλη μέρα εἶταν ἐ-α ἀγγέλο Τοῦρκικο καράβι· νὰ καθεῖζᾷρι ἀπὸ τὸ Σίγρι. Κατευθὺ νοντ πάνω του. Νὰ! ἦταν ἔ-α μεγάλο Τοῦρκικο δίκροτο, ποὺ σκοπὸς τῆ: Τοῦρκικη: ἀσυλᾶς. Ὁ ἀγώνα; ἄμεσα: ἐκεῖ ἄμεσα!, γιατὶ τὰ Ἑλληνικὰ καράβια ἔχουν μικρότερο βελη ἐκέ:. Τὸ κανγκὰν πυροβολάνεται τα καὶ τὸ ἀναγκᾷζου νὰ ἀγκωοοβᾶλεῖ στὸ λιμάνι τῆ: Ἐρεσοῦ γιὰ νάχει βοὴθεια κι ἀπὸ τὴ στρατὶὰ Πιηιαὶζζου καὶ τὰ Ἑλληνικὰ καράβια καὶ τὸ κανονὶδι κι ἀπὸ τὶς δυὸ μερὲς πάίονε καὶ δίνει.

Βλέποντας οἱ Νάυοχοι: πὼς. ἔτσι δὲν γίνεται: προκοπὴ κάνουν συεδούλιο Ἡ πρώτη γνώμη ποὺ ρίχνεται εἶνα νὰ καταλᾶδουν τὸ δίκροτο μὲ ἐροβο, περιρατκὴ μὲθοδο. Ἀποῤῥίπτεται ὅμως ἡ πρότασὴ αὐτὴ γιατὶ εἶναι ἀδύνατο νὰ κυρευοῦεὶ ἕνα ἀόματωμένο δίκροτο ἔτσι· καὶ μιὰ φορὰ τὴ τυχὸν ναυτικὴ ἀτουεζία θὰ φέρει δεὶλλανεὶς; τοῦ "Ἑλλη: κ; ἐνὼ ἀπεναντίας θὰ ποοξε-ῆσε θέρρος εἰς τοὺ; ἐχθοὶ ,» Ἡ δεύτερη γνώμη εἶναι τὸ μπουρλότο, ποὺ μ' αὐτὴ συμφωνοῦν ὅλοι. Στέλνουν λοιπὸν στὰ Ψαρὰ νὰ φέρουν τὸ ἰουρπλικὸ τοῦ Καλαφῆτη.

Στὸ μεταξὺ ὅμω: πῆρε χρόνος Νοτιᾷς κι ὅλοι ἀδημονοῦσαν ποὺ δὲ θὰ μπορέσει νάτοεε τὸ πυροπλικὸ ἀπὸ τὰ Ψαρὰ μὲ τέτοιο καιρό. Ἀγοράζοὺν λοιπὸν ἕνα πλοῖο ἀπὸ τὴν Ἴδρα(ἔτη μοῖρα, μὰ κανένας δὲ γνώιζζε τὴν τέχνη πῶς γίνεται ἕνα καράβι πυροπλικό. Ἀπὸ τὴ στενάχωση θέση ἀνάβει τοὺ: Ναυάρχου ὁ «Ἱσόνιος» Κων. Δημουλίτσας ἐκ Ὑδρας, κάποιος Ψαῦῶ, ὁ κὰὶ Πατατοὺκος καλοὐμενος». Αὐτὸ; ἤξαιρε πεοήφημα τὴν τέχνη αὐτὴ ποὺ τὴ εἶχε μάθει ἀπὸ ἕνα γαλλο ἀξιωματικό.Σὲ λίγες ὥρες ἤγανε ἔτοιμο καὶ τὰ μεσάνυχτα 24 Μάη τὸ δόθηγησε πάνω στὸ δίκροτο, χωρὶς ὅμω; ἐπιτυχία.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ πολιορκία καὶ τὰ κανονὶδι ἐξακολουθοῦν. Στὸ μεταξὺ ὁ Πατατοὺκ ὁς ἐτοιμάζει δεύτερο πυροπλικὸ ἀ" ἕνα Δημιυὶ καράβι. Ὁ καιρὸς ἄμως δὲν εἶνε ἑολικὸς καὶ οἱ "Ἑλληνες ναυτικοὶ βλὲ φούσκα «ὕυσα νασχετεοὺ» διὰ τὴν ἀφοβότητα τοὺ ἀνέωυν Στὶς 26 ἔφτασε κὶ ὁ Καλλιάτης: ὀδηγὼ:τα: ὁ ἴδιο; τὸ πυροπλικὸ τοὺ. Ἔτσι ἀτὶς 17 τοῦ Μάη 1821 ποὺ ὁ καιὸὸς μετεβλήθησε σὰ ἐὐοὶτὰ μπῆ νε τὸ σᾷξιο σὰ ἐφαρμογὴ, ποὺ ἤτανε «κατὰ μήνισιν τῶν Ρώσων ὁείνε; ἐπιυρπὶ-ησκν τὸ τοὺρκικον στόλον ἐν Τεεμᾷ καὶ τὸ ἀπεῖον οἱ Ψαριανοὶ ἐγνώῤιζαν,» τοὺτο: Τὰ ἐλληνικα καράβια πεοιζώνοντες τὸ δίκροτο τὸ κανονιοβολοῦσαν ἀοταμέτητα. Μέσα στοὺς κρότου; καὶ τοὺς καπνοὺς ἀκκοκοὺν κὰ ἀνεβοκατεβαίνοὺν τὰ ἀνδρεῖα διεοὐὶνοντεα στὸ στόχο τοὺ:. Τὸ ἕνα, αὐτὸ ποὺ ἐτοίμασε ὁ Πατατοὺκο:, τὸ διευθὺ ὁ ὁ Δημήτριος Παπανικολᾶ ἢ Ψειοιανός: Τὸ ἄλλο ὁ ἴδιος ὁ Καλαφῆτης. Ὁ Παπανικολᾶς τὸ κολλὰ τὸ μπουρλότο του στὴν πλώρη κι ὁ Καλαφῆτης στὸ μέσο τῆ; πλευρᾶς τοὺ δικρότου. Τὸ πρῶτο ὅμω;, ποὺ εἶταν πιὸ τεχνικὰ καμωμένο πάίρνει ἀμέσω: φωτιά, ποὺ μετᾶδίνεται σὲ ἐχθρικὸ πλοῖο, ἐνὼ τὸ ἄλλο δὲν ἐξέχαε φλόγες.

Οἱ Τοῦρκοι ἀλλάῤῥοντες τρέχουν στὴ πλώρη νὰ σβήσουν τὴ φωτιά, νὰ ἀπομακρύνουν τὸ σατανικὸ πυροτέχνημα. Ἐ'Ο πνέων ὅμω; γαλγιαὶος Ζέῤῥορος ἐλᾶδᾷ εἰς τὴν γάμβιαν τοῦ πυροπλικοῦ, ἢ τις δὲν εἶχε προσδιηθεῖ ἀπὸ φωτιὰν τὸ ἐκδλλᾶγεν εἰς τὸ δίκροτον καὶ διέδωκε τὰς φλόγας τοὺ ἐπ' μέλλον.» Τὸ πυροπλητὴς στὶς ὅάρκα, τοὺς, ἀβλᾶοὺ ὅλοι, τραβοὺν στὸ Ἑλληνικὸ στόλο.

Σίγνυση καὶ πανικὸς στὸ Τοὺρκικο πλῆῤωμα. Ἄλλοι μπαίνουν στὶς ὅάρκες, ἄλλοι ῥίχνουν στὴ θάλασσα, ἐνὼ στὸ μεταξὺ τὰ γεμάτα κανόνια ἐκπυροβοκροτοὺ ἀπὸ τὴ φωτιὰ μονάχα τοὺς, καὶ οἱ φλόγες περιζώνουν τὸ δίκροτο.

Τὰ ἑλληνικὰ καράβια ἀπομακρύνονται γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὸς κινδύνοὺς τῆς ἐκπυοσκοτήσης Πραγματικὰ σὲ μερικὰ λεπτὰ τὴ ὅῤῥας πάίρνει ἡ μπεουστοκοπὴ ἡ «Νέῤῥς μέλας ἐπεσκέψατο τὸ σταῤῥωμα, ἐσκοτίσθη τὸ φῶς; τοὺ ἡλίου ἀπὸ τὴν ἐκπυοσκορτήσιν καὶ τὰ δέκφρα τεμάχια τοῦ ἐξοπλισμοὺ καὶ τοὺ σκάφους ἐπαναπίπτοντα ἐκ τοὺ ὕψου εἰς τὴν θάλασσαν κατατάρξεν αὐτή».

Σὰν ἐνδότερα τὸ κατόθημα τὰ ἑλληνικὰ καράβια ἐξέλαβαν ἀγήματα στὴ στεριὰ Ἔσωσα» ιιᾷχη μὲ τοὺς Τοὺρκους «ἐὰ-ειυσαν τινὲς, ἐνὼ οἱ ἄλλοι, ωετὲ νεγυαλὰν ἀντίστασιν, ἐπερὸ θηρσν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆ: Μυ-λὴ γ».

Τὸ πρῶτο ναυ:κὸ κατόρθωμα τῆς Ἐπαναστάσης εἶχε υεγάλο ἠθικὸ ἀνάτκυπο Ἡ ἀτονοστικὴ τικότητα φούσκωσε στὶς καρδ ὰς τῶν Ἑλλήνων, ἐνὼ ἡ τοὺρκικὴ ἀρμάδα δὲν ξαιιτοοῦσε πιὰ εὐκολα ἀπ' Δεσνά.

Ο ΛΑΪΚΟΣ ΓΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Σήμερα με πρόγραμμα της Νομαρχίας θα γίνει σήμερα στις 5 μ.μ. ξεχωριστός λαϊκός γορτασμός της 25ης Μαρτίου στο "Αγιο Θεράποντα. Ύστερα απ' τη δοξολογία θα γίνει παρέλαση του στρατού της ξηράς και του ναυτικού των σχολείων, τοῦ δημοτικοῦ σχολείου κοι τῶν Σωματείων με τὰ λάβαρά τους. Ὕστερα ἀπ' τὴν παρέλαση θὰ ἐκφωνηθεῖ ἀπὸ τὸν ἐθνικὸ τὴν δημαγωγὸς ὁ πανηγυρικὸς καὶ θὰ ἀκολουθήσει δεξίωση τῶν ἐπισήμων στὴν αἴθουσα τοῦ ἀγῶνος. Μετὰ τὴ δεξίωση θὰ κατατεθεῖ στεφάνι στὸ ἡρῶο τῆς Ἐλευθερίας.

Ο ΛΑΪΚΟΣ ΓΙΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΓΙΟΡΤΗΣ

Ἀπ' τὸ περασμένο Σάββατο ἄρχισε ὁ λαϊκὸς γορτασμὸς τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 21. Ἡ Λαϊκὴ Ἐπιτροπὴ γιορτασμοῦ ὀργάνωσε μιὰ σειρὰ διαλέξεις στὴ Φένινα καὶ στὴν αἴθουσα τοῦ ΦΟΜ. Ὁ λαὸς τὶς παρακολούθησε μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον. Ἀναπτύχθηκαν τὰ παρακάτω θέματα: Ὁ Ἀγόνας τῶν κλεφτῶν σὰν δημοτικὸ μας τραγοῦδι. 2) Ἡ λαϊκὴ ἐπανάσταση τῆς "Ὑδρας. 3) Ἡ Λέσχη κατὰ τὴν ἐπανάσταση. 5) Ὁ ρόλος τῆς γυναίκας στοὺς ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνες. 5) οἱ λαϊκοὶ ἀγωνιστές Καραϊτζᾶς, Βασιλείου, Λογοθέτης. 6) Κοινὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ 1821—1941.

Χθὲς τὸ πρωὶ τὰ σχολιὰ τῆς πόλης μας γιόρτασαν τὴν 25η τοῦ Μάρτη καὶ κατεύθυναν στερφίνια στὸ Ἡρῶο καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τόπο ποὺ ἐκτελέστηκαν τὰ θύματα τοῦ χιτλεροφασισμοῦ. Τὸ ἀπόγευμα στὶς 5.30' ἔγιναν συνοικιακὲς γιορτοῦλες στὰ δημοτικὰ σχολιὰ μὲ ὁμιλίες, ἀπαγγελίες καὶ τραγούδια ἀπὸ χωροῦδες. Οἱ γιορτὲς αὐτὲς ἐκλείσαν μὲ τὸν ἐθνικὸ ὕμνο. Τὸ βράδυ χτὲς σὰν 7 ὀργανώθηκαν ἀπ' τὴ Λαϊκὴ Ἐπιτροπὴ γιορτασμοῦ πανηγυρικὲς συγκεντρώσεις, στὸν «Ὀρφέα» καὶ στὴ «Σαπφώ». Παίχτηκε ἀπὸ ἐρασιτέχνες ἕνα μονόπρακτο δράμα, μουσικὴ, τραγοῦδια, ἀπαγγελίες καὶ καταλήξη πανηγυρικὴ ὁμιλία.

Τὸ ἀπόγευμα στὶς 3 θὰ γίνει λαϊκὴ γιορτασικὴ συγκέντρωση ὅπου θὰ χορεύουν λαϊκοὶ χοροὶ ἀπὸ κοπέλλες τῆς Γέρας καὶ τῆς Ἀγιάσου ποὺ θὰ ὑθυῦν ἐπέτηδες στὴν πόλη μας.

Ο ΕΛΑΣ ΠΑΡΑΔΙΝΕΙ ΤΟΥΣ ΒΟΥΛΓ. ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΕΣ

ΘΕΣΝΙΚΗ Ταχ. Ἡ «Λαϊκὴ Φωνὴ» δημοσιεύει: ποιοτικὸ λόλλο παράδοση: ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ στὸν εἰδικὸ Ἐπίτροπο Δοσιλόγων τοῦ Ἐφεσίου Θεσσαλονίκης τοῦ; βουλγάρους Νεΐτσεφ, στρατιωτικὸ ἀρχηγὸ τῆς Ὀχρίνας μὲ 21 πακετοριὲς καταθέσεις καὶ τὸν Κάλτσεφ ἀεχηγὸ τῆς Ὀχρίνας "Ἐδεσσας—Φλώρινας — Καστορίας μὲ 11 μαρτυριὲς, κατὰ θέσε ζ.

ΓΗ ΣΤΟΥΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΣ

ΜΟΣΧΑ 24. Τὰς. Συνεχίζεται ἡ ἐργατικὴ μετεκρούθμιση στὰ βυτικὰ βιομηχανίματα τῆς βιομηχανικῆς Πολωνίας. Στὴν περιφέρεια τῆς Κρακοβίας μοιράστηκαν στοὺς χωρικοὺς: 124 μεγάλα χτήματα ἔκταση 20 χιλιόβων στρεμμάτων. Ἄλλα 67 χτήματα μο ράστηκαν στὴ Λότζ ἔκταση 12 χιλ. στρέμματα. Ὅλ; τόρα στὶς ἐπαρχίες Κρακοβίας, Λόσιτζ καὶ Κέλτσε ἔχουν μοιραστεῖ 260 μεγάλα κτήματα. Στὴν Κατοβίτσα καὶ στὸ Χτέζαβ δανοιξαν ἐπαρχιακὰ ἐνοιπτοῦτα καὶ ὀργανώθηκαν ἀγέτσ; ἀγροτικὲς σχολὲς σὲ χτήματα ποὺ ἀνήκαν σὲ γερμανοὺς κατὰ τὴν κατοχή.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ Ε'ΔΗΣΕΙΣ

— Τὸ Ράδιεο τηλεγραφεῖ:

— Ὁ Σοφιανόπουλος σὲ ἐρώτησή γιὰ τὴ ἐνδεχόμενο τῆς συμμετοχῆς τῆς "Ἑλλάδας στὴ διασυμμαχική ἐπιτροπὴ τῆς Βουλγαρίας ἀπάντησε ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ μελετιέται. Ἡ ἀποχώμιση τῶν βουλγαρικῶν λέβα ποὺ κυκλοφόρησαν σὲ μεγάλες ποσότητες σὲ βόρειες ἑλληνικὲς ἐπαρχίες, θὰ καυνιφθεῖ ἀπτίνης.

— Ἑλληνική οἰκονομική ἀποστολὴ ἐσουμβεῖται νὰ πάει στὴν "Ἀγκυρα γιὰ νὰ διαπραγματευθεῖ ἐμπορική σύμβαση μὲ τὴν Τουρκία.

— Πολλὲς ἐφημερίδες τῆς Ἀθήνας ἀναφέρονταις τὴν καταγγελία τῆς ρωσσοσοβιετικῆς συμφωνίας ἀπὸ μέρους τῆς Μόσχας προβλέποντι ὅτι σύντομα θὰ τεθεῖ ζήτημα Δαρδανελιῶν.

— Οἱ συνολικὲς ἀπώλειες τῶν ἀμερικανῶν ἀνέρχονται σὲ : 767 680 νεκροὶ τοὺς ὁποίους 150.310 σκοτωμένοι 460.731 τραυματίες. 88 230 χαμένοι, 64 430 αἰχμάλωτοι. Οἱ ἀπώλειες τῆς τελευταίας βδομάδας εἶναι 19.000. Οἱ ἀπώλειες ἄνθρ. ἔχουν συνολικὰ 91.907 ἀπὸ τοὺς ὁποίους 55 342 σκοτωμένοι 41 832 τραυματίες; 1 417 χαμένοι καὶ οἱ ἀπόλειπτοι ἐξαφανισ ἀφνοι.

— Ἀπὸ ἐφημερίδες τῆς Ἀθήνας : — Ὁ Ἀπόστολος Κρυστάλλης ἔχει συλληφτεῖ καὶ βασανιστεῖ ἀπὸ τοὺς γερμανοὺς. Μιὰ μέρα ἀντέχουσε τὸν ἀπηνὴ βασανισμὸ γιατὶ ἀπὸ τὸν κατιδῶκε νὰ περιφέρεται ἐλεύθερος. Δὲ μπόρεσε νὰ κρατηθεῖ καὶ τοῦ ἐπιτέθηκε μεσ' τὸ δρόμο. Πιὸς φταιει ;

— Ἀπὸ τὴν πρόεδρος τῆς κοινότητας Κάστρου Ἀθήνων βρίσκεται μὲ τὸ γιατρό. Τὸν κατηγοροῦσε ὅτι ἔλεψε κτίνα τῆς "Ἐμ "Ἐλ. Ὁ γιατρὸς τὸν ἀποκάλεσε λέρτη ἐνῶ σταυῶν τῆς "Ἐμ "Ἐλ. Κι' οἱ δυὸ εἶχαν δίκιο.

— Σὲν "Λη Σεράπη ἡ χωροφυλακὴ ἀπαγορεύει τὰ ἑσμικὰ τραγοῦδια.

— Σὲ Ρωδιοφώνου.

Σὲ Μπάλκαν ἔγινε μεγάλη ἀντιφασιστικὴ διαδήλωση.

— Ὁ γάλλος ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐπισκέφτηκε τὸ Κολμάρ ὅπου οἱ χιτλεριστὶ σκότωσαν περισσότερους ἀπὸ 36 000 γαλλοὺς πατριώτες.

Ἀπὸ τὶς συνέπειες τοῦ πολέμου 5.000.000 Γαλλοὶ ἔκειναν ἄσκεφοι. Οἱ ἑπιμὲ, τῆς Γαλλίας ἀνέρχονται σὲ 200 δισεκατομμύρια φρά κα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Ἡ Νομαρχία ἀνακοινώνει ὅτι ὅσοι ἀνήκουν στὴν τρίτη καὶ τέταρτη κατηγορία πρέπει νὰ περάσουν μὲ τὰ βιβλιάρια τροφίμων ἀπ' τὶς ἐκκλησίες τῆς ἐνορίας τους ἀπὸ τὴ Δευτέρα μέχρι τὴν Παρασκευὴ, ὅπου οἱ ἐπιτροπὲς θὰ ἐχεφρίσουν τοὺς ἀπόρους ποὺ θὰ παίρνουν τὰ τσόφιαι δωρεὰν.

Οἱ ὑπόλοιπεν ἀνήκουν στὴν πρώτη κατηγορία.

— Ἡ ὁμοσπονδία ἐπαγγελμ ατιῶν Μυτιλήνης μὲ ἐκλογὲς ἔ ξαλε τὴ νέα διοίκηση τη: ἀπὸ τὸ : Α. Καλαμάτάκκα Γ. Μίσχο Ν. Στεφανίδη, Ι. Κορκτζᾶ καὶ Μ. Ἀξβανιτάκη

ΜΙΑ ΠΡΑΞΗ ΓΙΑ ΕΠΑΙΝΟ

Ὁ κ. Γιάννης Καλλιτσιλέης ἀπὸ τὴ Σέριφη βρῆκε ἕνα κοινοφόλι λά σεισμ σφυκοινήτου πάνω στὸ δρόμο, τὸ μάζεψε τὸ φόρτωσε ἐπὶ γαλοῦχου καὶ τοῦ ἐφυβίσε στὸ χωριὸ μὲ ἀκοπὸ νὰ τὸ παραδόσει στὴν Κοινότητα. Σὲ λίγο βλέπει ἕνα αὐτοκίνητο ποὺ ἀνέβαινε ἀνεξηγήτατα τὸ γαλόνο λάστιχο τῆς ρεζέρβας του. Τὸ παράδοσε ἀμέσως καὶ οὔτε κἀν δέχτηκε τὸ φιλοδώρημα ποὺ τοῦ πρόσφερεν. Ἡ ἐπιτελεση ἑνὸς καθήκοντος δὲν πληρώνεται.

ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΓΙΟΡΤΑΣΤΗΚΕ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΑ Η 25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Ὁ ραδιοφωνικὸς σ ἀθμὸς τοῦ Παρισιοῦ μετέδωσε ὁμιλία ἀπὸ τὸ γιορτασμὸ στὴ Γαλλ. πρωτεύουσα τῆς ἑλληνικῆς: "Εθνικὴ; γιορτή. Ὁ ὁμιλητὴς εἶπε ἀνάμεσα σὲ ἄλλα :

Στὴν "Ἑλλάδα κρίνεται ἡ τύχη τῆς δημοκρατίας ὅλων τῶν χωῶν. Ἡ πολιτισμένη ἀνθρωπότητα ὑποκλίνεται μὲ σεβασμὸ μπροστὰ στὸ; ἡρῶιες τοῦ "Ἑλληνα "Ἀντάρτη ποὺ ἔχυσε τὸ ἀίμα γίνω τὰ αἷμα του γιὰ τὴν ἐλευθεριὰ τῆς πατρίδας του.

"Οταν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδας μας ἀπὸ τὰ νύχια τῶν κατακτητῶν ἐκούσθηκε στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας τὸ κανόνι ὅλοι ἐδῶ εἶπαμε :

«Ἂς γίνει ὅτι θέλει ὁ κυρίαρχος ἑλληνικὸς λαός. Ἐ'ὶ στὴ Γαλλία ὑπάρχει ἕνας ὑπομοκρατικὸς φιλελληνισμὸς ποὺ θαυμάζει τὸν ἀγώνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀνεξαρτησία του. Ἀγώνας καὶ πάθος τὸ "Ἑλληνα γιὰ τὴν ἐλευθερία του, αὐτὸ εἶναι τὸ νόημα τῆς 25ης Μαρτίου.

ΠΡΟΣ ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ ΤΩΝ ΔΕΞΙΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

ΛΟΝΔΙΝΟ, 23. (Ρώυτερ.).Ἀνάμεσα στὰ πολὺ μεγάλα κόμματα κι μικρὲς ὁμάδες ἐτοιμάζεται ὁ σχηματισμὸς μτλὸκ ποὺ θὰ ὁνομαστεῖ «Ἐθνικὸ Μέτωπο». Θὰ πάρουν μέρος τὸ Δ.τικὸ Κόμμα, τὸ «Ἀριστερὸ Μέτωπο» καὶ τὸ «Ἐθνικὸ Μέτωπο» ποὺ πρόκειται νὰ σχηματιστεῖ, ἀρκεῖ ὁ σχηματισμός του νὰ μὴ κρόβει μανοῦβρα προορισμένη νὰ ἐδυνήσει τὴ ἀντιστοιχη τοῦ ἐκτιλιά. Ὑ τογραμμίζει ὅτι τὸ Φ.λελιόθεῖο Κόμμα εἶναι πρακτικὰ πάντα κατεξοχὴ ἐθνικό.

ΛΟΝΔΙΝΟ, 23. (Ρώυτερ). Ὁ Σοφσδίνης δήλωσε σήμερα, ὅτι δὲ θάχει ἀντίρρηση γιὰ τὴν ποσοχώρηση τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων στὸ «Ἐθνικὸ Μέτωπο» ποὺ πρόκειται νὰ σχηματιστεῖ, ἀρκεῖ ὁ σχηματισμός του νὰ μὴ κρόβει μανοῦβρα προορισμένη νὰ ἐδυνήσει τὴ ἀντιστοιχη τοῦ ἐκτιλιά. Ὑ τογραμμίζει ὅτι τὸ Φ.λελιόθεῖο Κόμμα εἶναι πρακτικὰ πάντα κατεξοχὴ ἐθνικό.

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΡΑΙΟΣ

(Συνέχεια ἀπ' τὴ 1η σελίδα)

στὴν πίστη. Πρὶν ὁ Ρήγας προχωρήσει στὴν ἐφαρμογὴ προβό θηκε καὶ πιάστηκε ἀπ' τὴν Αὐστριακὴ ἀστυνομία. Αὐτὴ τὸν παράδοσε στοὺς τούρκους, ποὺ τὸ θανάτωσαν στὸ Βελιγράδι τὸ 1798.

Πέρασε ἀπὸ τότε ἑνάμισυ αἰώνας. Στὴ Βαλκανικὴ οἱ διάφοροι λαοί της ἐθνικοφύγκων μικρὲς ἐθνικὲς ἑστίες. Σ' ὅλες τὶς χῶρες αὐτὲς παρὰ τοὺς πόθους καὶ τοὺς ἀγῶνες τῶν λαῶν τους δὲ δόθηκαν ἐθνικολαϊκὲς ἐθνικοφυγκὲς λύσεις. Ἐπικράτησαν παντοῦ οἱ ἀστοτεμπελικὲς κλίκες ποὺ δόσαν ἕνα ἀντιδραστικό, πισοδρομικὸ προσανατολισμὸ στὰ νεαρὰ βαλκανικὰ κράτη. Οἱ ἀστοτεμπελικὲς καὶ πλουτοκρατικὲς κλίκες γιὰ νὰ τραβήξουν τὴν πρεσοχὴ τῶν λαῶν ἀπ' τὰ βασικὰ τῶν ἐθνικῶν τους προβλήματα — ποὺ ναι λίγο ἢ πολὺ ὅμοια σ' ὅλες τὶς βαλκανικὲς χῶρες — καὶ γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν καλήτερα τὶς ἐκμετελευτικές τους; βλέψεις δημιοῦργουν μιὰ μεγαλοεβεδιτικὴ θεωρεία καὶ ἀγκυνίασαν μιὰ μεγαλοεβεδιτικὴ καταχτητικὴ πολιτικὴ. Στὴν Ἑλλάδα ἔχουμε τὴ «Μεγάλη Ἰδέα». Ἀνάλογη «Μεγάλη Ἰδέα» συναντάμε στὴ Βουλγαρία, Σερβία καὶ σωτὴ τὴν "Αλβανία. Μ'λοῦνε κι' ἐκεῖ γιὰ «Μεγάλη Βουλγαρία», «Μεγάλη Σερβία» κτλ. Ἀρισμένες περιοχὲς τὶς διενδικοῦν ἕ ,κὶ 5 κράτη· στὴ Μακεδονία π. χ. ἀξιώσεις εἶχαν καὶ οἱ Ρουμάνοι. Ἀρχίζει ἕνας φοβερὸς ἀνταγωνισμὸς καὶ καταστροφικὸ κι' ἐξοντωτικοὶ πόλεμοι ἀνάμεσα στοὺς βαλκανικοὺς λαοὺς. Μέσα σὲ μιὰ τέτια κατάσταση δρίσκουν πρόσφορο ἔδαφος οἱ ραδιουργίες τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ποὺ μὲ τὴ σειρὰ τους κάνουν τοὺς ἀντιγωνισμοὺς ἀνάμεσα στοὺς Βαλκανικοὺς λαοὺς πιὸ φοβεροὺς καὶ πιὸ ἄγρια τὴν ἀλληλοεξόντωση.

Αὐτὴ ἡ κατάσταση ἀνάβαλε γιὰ πολὺ καιρὸ τὴν ἀπελευθέρωση πολλῶν περιοχῶν τῆς Βαλκανίου ἀπ' τὸ Σουλτανικὸ ζυγὸ κι' ἔκανε τὰ Βαλκάνια τὴν πιὸ ἀνήσυχη καὶ ὀπισθοβρεμκὴ περιοχὴ τῆς Εὐρώπης. Οἱ λαοὶ τῶν Βαλκανίων πλήρωσαν τὴν πολιτικὴ αὐτὴ τῶν κυρίαρχων πλουτοκρατο — ἀντιδραστικῶν κλικῶν μὲ ἀγθοι ο ζίκα, πολλὲς θυσίες, καταστροφὲς κι' ἐξήλωσες, τὴ φτώχια καὶ τὴ μιζέρια.

Τώρα οἱ βαλκανικοὶ λαοί, ὁ,τι σπερα ἀπὸ μιὰ μακρόχρονη κι' ἀκριβοτληρωμένη πεῖρα ἀνολογίζονται : Πόσο διαφορετικὴ θὰταν ἡ τύχη τῶν βαλκανίων ἂν ἀκολουθοῦσαν ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὁ δρόμο ὁ ἑνμοκρατικὸς πὶ ὁ χάραξε ὁ Ρήγας ; Τί ἀνωπολὸ γιοτες θυσίες καὶ καταστροφὲ θὰ ἀποφεύγονταν ; Μὲ ὁδηγὸ τὴ σκληρὴ αὐτὴ πεῖρα οἱ βαλκανικοὶ λαοί, ἀμέσως μετὰ τὸ διώξιμο τοῦ δάρβαρου φασίστα καταχτητὴ χασόζουν ἕνα λαϊκὸ—ἐν μοκρατικὸ δρόμο ἐξέλιξης καὶ κάνουν ἕνα ἀιελέγτο πόλεμο γιὰ τὸ ξερρίζωμα τοῦ μεγαλοεβεδιτισμοῦ.

Στὴ χώρα μας, ὅπου ὁ μεγαλοεβεδιλισμὸς εἶχε τόσο καταστρο φικὲς γιὰ τὸ ἔθνος καὶ τὸ λαὸ συνέπειες, ἡ πλουτοκρατικὴ ἀντίδραση ἀποχαλινωμένη καὶ ξόφεση, εἶχνει μεγαλοεβεδιτικὰ συθήματα. Κι' αὐ-ὸ σὲ πεῖσμα καὶ τῶν γενικότερων διεθνῶν συθηκῶν ποὺ πᾶν νὰ δημιουργθοῦν μὲ τὸ τέλος τοῦ πολέμου καὶ τὴν ἐκκρυζέων τῶν Μεγάλων συμμάχων μας σὰν χάστη τοῦ "Ατλαντικοῦ, τῆς Τεχεράνης κλπ. μὲ τὶς ὁποῖες ἔρχεται σὲ πλήρη ἀντίθεση, Μὲ τὶς μεγαλεβεδιτικὲς αὐτὲς ἀξιώσεις ἡ πλουτοκρατικὴ ἀντίδραση κάνει τὴ χάρα μας ἔκανε πεῖσο ξένων ραδιουργιῶν καὶ παίζει αἰσχρὰ τὸ παιχνίδι τοῦ Χίτλερ γιὰ τὴ διάσπαση τῶν συμμάχων. Ἡ τέτια πολιτικὴ ἐγκυμονεῖ πολλοὺς κινδύνους γιὰ τὴ χώρα μας. Ἡ πλουτοκρατικὴ ἀντίδραση μὲ τὸν παροξυσμὸ αὐτὸ τοῦ μεγαλοεβεδιτικου παραλογισμοῦ τῆς ἐπιδιώκει ἐπίσης νὰ τραβήξει τὴ προσοχὴ τοῦ λαοῦ ἀπ' τὰ φλέγοντα προβλήματα τοῦ νὰ τὸν ἀποτρεβήξει ἀπ' τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴ λευτεριά, γιὰ λαοκρατικὲς λύσεις ποὺ ἀποτελοῦν σήμερα ἱστορικὴ ἐπιτακγή. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει πικρὴ πεῖρα. Κανένας δὲν τὸν ξεγελᾶ.

ΓΥΡΩ ΣΤΟ ΣΤΥΓΕΡΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΝΟΥ

ΔΗΜΝΟΣ (ταχ.) Ἡ χωροφυλακὴ συνεχίζει τὶς ἀνακρίσεις γιὰ τὴν ἀνακάλυψη τῶν ἐνόχων τῆς τρομοκρατικῆς ἀνατίνιαξης μὲ δυναμίτη στὸ χορό τῆ: ΕΑ. Ὁ κρατούμενος Ἐμμολέων Τατα ρᾶς: πάγτετ σὲ διαρκεῖς ἀντιφάσεις. Ὁμολογεῖ ὅτι ἐκείνος εἶ-ὸ αὐτὸ ὑγῆς μὲ ἕξι ἀνιοεῖ νὰ ἀποκαλύψει τοὺ; συνεργούς τοῦ.

Ἡ Π. Ε. τοῦ ΕΑΜ ὑπόβαλε ὑπόμνημα στὴν Κυβέννηση, σὲ ὁμμαχικὲς πρεσβεῖες καὶ σὲ Κεντρικὲς Ἐπιτροπὲς τοῦ ΕΑΜ καὶ τῆς ΕΑ καὶ ζητᾶ ν' ἀπεσταλεῖ ἐμπειρος ἀνακριτὴς γιὰ νὰ διελουκάνιες τὴν ὑπόθεση καὶ νὰ ἀποκαλυφτεῖ ὁ ἕλη του τὴν ἔκταση τὸ σοτεινὸ ἔγκλημα. Ὁ κόσμος προσέρχεται πρόθυμα καὶ καταθέτει στὴν ἀνάκριση

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

ΒΑΤΟΥΣΑ. — Ὁ Π Κουβελὰς; ποὺ βαρύνεται μὲ ἕνα σωρὸ καταγγελίες γιὰ ποριβάσεις, ἀπαγωγοὺς ἀνθρ., ἐρωμοκρατίες κι' ἐκμετελλεύσεις, ὅστερα ἀπὸ καταγγελίες ἐπιτρόπων πρὸς τὸν Κυβερνητικὸ ἀντιπρόσωπο Μπουρδάρα ἀποσπάστηκε σὰν γραφεῖο Μυτιλήνης γιὰ νὰ πρωληφοῦν ἔκτοσα. Ὁ Κυβιλλᾶς ὅμως δὲν πῆγε στὴ θέση του οὔτε δουλεύει καὶ στὸ γραφεῖο του μὰ ἔχρεται κάθε μῆνα ἀπὸ τὸ Γαβριὰ, ὅπου ξεχωνιούζει καὶ εἰσπράτει τοὺς μισθοὺς του. Ὑπηρεσία δὲν προσφέρει κπιιά. Σὲ κάθε τὺ ἔρχολὸ ἀτ' τὸ Γαβριὰ σὰν χωριὸ μας ἀναστατώνει τὸν νόσμο με φοβέρες καὶ πρυκήσεις. Ρωτοῦμε : τὸ 556 ἐγγραφο τοῦ Κυβερνητικοῦ ἀντιπροσόπου πού ἀναφέρει τὴν ἀτιοκαφεν σὴ του δὲν εἶναι ἐγγραφο τοῦ «Ἐδά τοι, τοῦ Νόμου,» Πῶς σκέκει ὁ δοσίλογος αὐτὸς πού ὀργίσσε σὲ κάνε καθεστὼς καὶ γίνεται τόσοι φάκελοι ἀπὸ καταγγελίες, εἰς βάρος τοῦ; Γιατί πληφώνεται ἀφοῦ ἐγκαταλείψει τὴ θέση του ἐδῶ κι' ἕνα χρόνο ;

ΑΝΤΙΣΑ. — Ὁ φασίστας λοχαγὸς τῆς "Εθνοφυλακῆς Νανόπουλος ἐξικολουθεῖ νὰ τρομοκρ τεῖ τὴν "Αντισσα μὲ τὰ φίλοπατα. "Εδειαβε 13 ἐθνοφύλακες μὲ τὴν κατηγορία ὅτι εἶναι..κομμουνιστές. Ἡ κατάσσεση ἐδῶ ἐξελίσσεται πολὺ ἀγκιμα ὁ λαϊκὸς ἀναβρισμὸς κυ ἡ ἀγανάκτηση ἐναντίον του μόλις συγκριτοῦνται πρωτοβαὶ νὰ φασιστοποιήσει τὸ χωριὸ κατοικίνονας κάθε δημοκρατικὴ ἐκδήλωση καὶ νὰ κάμει βάση φασιστικὲς τρομοκρατικὲς ἐξωμοιώσεις. Συνεργάζεται ἀνοιχτὰ μὲ τοὺς χωροφύλακες, τοὺς ταιρνει στὸ ἁμμα καὶ τοὺς ἐξοπλίζει γιὰ τρομοκρατικὲς διέργιες. Ὁ κόσμος κρατιὰ μὲ τὰ δόντια τὴν ὀργὴ καὶ τὴν ἀγανακτησὴ τοὺς, κανένας δὲ μπορεῖ νὰ ξέρει τι θὰ γίνει ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη. Τὸ πυθῆρι τῆς ὀπωμῆς εἶναι πιὰ ξέρεῖδο. Ἐνῶ ὁ Βουρδουκάφης ἤθε μὲ ἀπὸ ἀνεκτασιάτες τοῦ Νανόπουλου αὐτὸς δὲν ἐννοεῖ νὰ φύγει. Μένει γιὰ τὸ ἔργο τοῦ ἀνάτε ὀρυσσ. Ὁ Νανόπουλος συγγενεύει μὲ τὸν ἀφτιανιτβρυσιτικὸ τοῦ χωριοῦ μας Φωτιάδη καὶ συνεργάζεται μαζὶ του σιενε σὲν ὀργάνωση τῶν ἀντιδραστικῶν.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

Ὁ Πιστωτικὸς ἁλιευτικὸς συνεταιρισμὸς «Ποσειδῶν» μᾶς; ἔστειλε τὸ παρακάτω γράμμα :

Τὶς μέρες αὐτὲς δημιουργήθηκε ἀρκετὸς θόρυβος καὶ συζητήσεις ὅτι τάχα φυγαδεύοῦνε τὰ ψάρια στὸν Πειραιὰ μὲ φυγεῖα καὶ ὅτι δίφνοψε ἐδῶ τὴν τιμή τους.

Δὲν πρέπει νὰ παραπονιέται καὶ νὰ μᾶς κρίνει ἀδικαιολόγητα ὁ κόσμος, ἀν πάρει ὅτ' δῆμε ὅτι τὸ ψάρι σὲ σύγκριση μὲ τὸ κρέας, τὰ λαχανικὰ καὶ τ' ἄλλα τρόφιμα εἶναι σχετικὰ πολὺ ὑποτιμημένο. Π. χ ἡ ὀμρίξα προπολεμικὰ πουλιόταν 15—20 δρ. τὸ μπαρμπούνι 40—50 καὶ τὰ ἐξαιρετικὰ ψάρια 70—80 σήμερα οἱ τιμὲς αὐτὲς δρίσκονται σὲ διπλάσιο ἐνῶ οἱ τιμὲ; τῶν ἄλλων εἰδῶν ἔρτασαν στὸ πενταπλάσιο καὶ ἑξαπλάσιο τῶν προτολεμικῶν. Πέντοις οὔτε θέλομε οὔτε ζητήσαμε οὐζήτη στὶς σημερινὲς τιμὲς τῶν ψαριῶν κι' ἀν ἔτυχε γιὰ μιὰ μόνο μέρα νὰ παρουσιαστεῖ ἔλλειψη καὶ ὑπερτίμηση αὐτὸ προκλθε ἀπὸ μεμονωμένες ἐνέργειες, σὲ ἀγνοιὰ μας παρὰ τὴ διαθέσή μας καὶ χωρὶς τὴν ἔγκρισή μας.

Τὰ ἀνὰ σιαιιατήσε. κάθε συζήτηση καὶ ἀγάλιο εἰς ἔδρος μας. δηλώνουμε ὅπως τὸ δηλώσαμε καὶ στὸν κ. Νομάρχη ὅτι ἀπὸ μέρος μας (μηχανότρατες καὶ γρι-γρί) θὰ πιρθοῦν πρῶτα πρῶτα τὰ ὄπ' δῆμ οἱ ἐπιστιτιστικὲ; ἀνάγκες τῆ: πόλη: μας μὲ ἀνάλογο καὶ ἀφθονο παρακρτήμα ἀπ' τὴν παραγωγὴ μας καὶ δεύτερο κομμὲ ὑπεστήμηση τῆ: τιμῆς τῶν ψαριῶν δὲν θὰ ξαναπαρουσιαστεῖ πάνω ἀπὸ τὶς συνῆθεις ὁμένες: σημερινὲς: δηλαδὴ, σμαρίδα 40—50 δρχ., γόπιες, σα δρίδια 80—100 μπαρμπούνια, λιθρίνια 100—120 καὶ ἐξαιρετικὰ πολυτελεῖας 160—200.

Ἡ τήρηση τῆς παρατάνω ἀπόφασης καὶ δήλησή; μα: ἐξασφαλίται σοβαρὰ ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν μα; πρὸς μεταρισμὸ τῆς βαριάς; εἰς βάρος μας φορολογίας καὶ τῶν ἐργατικῶν ἐξόδων στὴ φρυτοεκφόρτωση.

Μὲ τιμὴ

Ἀπὸ τὸν

Ἀλιευτικὸ Συνεταιρισμὸ ὁ «Ποσειδῶν»

ΤΙ ΛΕΓΟΥΝ ΟΙ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΕΣ

Ἡ Ἕνωση Φορτοεκφορτωτῶν σὲ ἐπιστολή τη: ὑποστηρίζει, ὅτι εἶναι ἀδύατμος ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἰχθυοπραχγῶν τῶν τὸ τιμολόγιο γιὰ τὸ ξερρίσωμα τῶν ψαριῶν στὰ 1940 εἶταν 1 50 δρχ. γιὰ κάθε τελάρο τῶν 20—30 κιλῶν, ἐνῶ πραγματικὰ εἶταν 7,80 δρχ.

Τὰ δικαιώματά τη: ἐ τὴ ζητεῖ σύμφωνα μὲ τὸ νόμο 5167)1926 καὶ τὸ Ν. Δ τῆς 4)3)32. Μ' αὐτὰ ἡ δίη ἐπ δέχουσα στὰ ψίσια φτάνει στὰ 80 λεπτὰ ἀπὸ τὰ κιλέγ ὠ: τὴν ἀπόθήκη. Ἡ ἕνωση ἐκφρεῖζει ὑπεύθυνα τὴ: ἀπορία τη: τῶν: ἐνῶ ἀπ' τὴν ἰχθυοπθήκη περνοῦν 50—60 τελάρα ψῆστα καὶ φρολογοῦνται ἐντοῖτοις μπαίνουν στὴν κατανά λωση ὡς 150 τελάρα !

Ἡ σοβαρὴ αὐτὴ καταγγελία πρέπει νὰ ἀπασχολήσει τὰ ἁμέσω: τὴν Οἰκονομικὴ Ἐφορία καὶ τὴ δικαιοσύνη.

ΟΙ ΤΥΧΕΡΟΙ

Τὸ λαχεῖο τῆς Κομ. Ὀργάνωσης Μυτιλήνης κληρώθηκε στὸ χοσὸ τῆς Α.' Ἀχιλέως Ὁ ἀριθμὸς 366 κερδίζει ἕνα ζευγάρι παπούτσια καὶ ὁ ἀριθμὸς 517 ἕνα ζευγάρι γυναικεῖες κάλτσες.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Αἰχμάλωτοι ἐλασίτες στὸν Πειραιὰ

ΛΟΝΔΙΝΟ 24.— Πρακτικοὶ τηλεγράφματα ἀναφέρουν ὅτι ἔρτασαν στὸν Πειραιὰ 200 αἰχμάλωτοι ἐλασίτες ποὺ εἶχαν σταλεῖ ἀπὸ τοὺς ἄγγλους στὴ Ἀφρικὴ κατὰ τὴν περίοδο τῶν συμπλοκῶν τῆς Ἀθήνας.

Παράσημο στὸ Σκόμπι

Ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνηση ἔδωσε στὸ Σκόμπι τὸ παράσημο τοῦ Μεγαλόσταυρου Γεωργίου τοῦ Ἕ.

Οἱ ἐπιχειρήσεις τὸ Ἀνατολικὸ

ΜΟΣΧΑ 24.— Οἱ δυνάμεις τοῦ Ροκοσόφσκι ἔχουν κάψει στὰ δυὸ τὶς γερμανικὲς δυνάμεις μὲ ἕξοδο πρὸς τὴ Βαλτικὴ, ἀνάμεσα Ντάνο γκ καὶ Γντίνια. Μπροστὰ σὲ δυὸ αὐτὲς πτὲις γίνονται μάχες. Οἱ δυνάμεις τοῦ Κόνιεφ ἐξακολουθοῦν νὰ προελαύνουν.

Οἱ ἐπιχειρήσεις στὸ Δυτικὸ

Ὁ Τσῶρτσιλ στ